

สัญญาเลขที่ RDG55E0040

รายงานฉบับสมบูรณ์

การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะเวะ ตำบลสุขสวัสดิ์
อำเภอไทรบุรี จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1

โดย

นายภูริต อภิรักษ์วรการ และคณะ

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

รายงานฉบับสมบูรณ์

การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะวะะ ตำบลสุขสวัสดิ์
อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1

คณะผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายภูริต	อภิรักษ์วรการ	หัวหน้าโครงการ
2. นายดุลย์พินิจ	บัวจันทร์	ทีมวิจัย
3. นายธนาศักดิ์	สุภาพ	ทีมวิจัย
4. นายวสันต์	ศรบุญทอง	ทีมวิจัย
5. นายบุญเกิด	โพนปลัด	ทีมวิจัย
6. นายวสันต์	พรหมชาติ	ทีมวิจัย
7. นางอุไรวรรณ	เที่ยงธรรม	ทีมวิจัย
8. นายประทวน	เจียงเพ็ง	ทีมวิจัย
9. นายวีระชิต	บุธนา	ทีมวิจัย
10. นายอำไพ	ยาศรี	ทีมวิจัย
11. นายใบ	บัวจันทร์	ทีมวิจัย
12. นายอุบล	คุ้มครอง	ทีมวิจัย

ที่ปรึกษาทีมวิจัย

1. นายชลธิษ	จันทร์สิงห์
2. นายวิท	บุธนา
3. นายโกศล	คุ้มครอง
4. นายสังวาล	บัวจันทร์
5. นายสนม	สุนันท์
6. นายวิรัตน์	ศรบุญทอง
7. นางวีรยาภรณ์	ศรบุญทอง
8. นางสนอง	สายสุพรรณ

บทคัดย่อ

โครงการ “การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1” ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแค่การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระยะที่ 1 ซึ่งโครงการติดปัญหาด้านการทำงานในพื้นที่ จึงไม่สามารถเคลื่อนงานต่อไปได้ จึงขอสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษามาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชนและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ในมิติต่างๆดังต่อไปนี้ ที่ตั้ง และอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ สถานที่สำคัญ เขตการปกครองและประชากร สภาพเศรษฐกิจและสังคม ประชากร การศึกษา สาธารณสุข ประเพณีและความเชื่อ การศึกษาดังกล่าวทั้งหมด ทำให้ทีมวิจัยเข้าใจสถานการณ์ในพื้นที่ ตำบลตะกวดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. เพื่อศึกษาสถานการณ์การอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยหมู่บ้าน 4 หมู่บ้านที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษารวมกันแห่งเดียวที่ โรงเรียนบ้านพะแวง จึงเรียก 4 หมู่บ้านนี้โดยรวมว่า ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวงซึ่งเป็น ชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ รายได้หลักของชุมชนจึงมาจากการทำนาเป็นหลัก ส่วนอาชีพอื่นของชุมชน เช่นปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ค้าขาย และรับจ้างทั้งภายในชุมชน และการอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นก็เป็นรายได้อีกส่วนหนึ่งที่มาเสริมในการใช้จ่ายจุนเจือในครัวเรือนโดยมีจำนวนครอบครัวที่อพยพแรงงานใน 4 หมู่บ้านมีประมาณ 90 ครัวเรือน แบ่งเป็นหมู่ 8 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 12 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 9 ประมาณ 20 ครัวเรือน และ หมู่ 11 ประมาณ 10 ครัวเรือน สถานที่ที่ไปคือ นวนคร, บางพลี, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา, ระยอง เป็นต้น

3. เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

สถานการณ์การศึกษาของเด็กและเยาวชน ในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแวงมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อนุบาล 1, 2 ถึง ป.6 มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 60 คน ครู 6 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษามีปัญหาในเรื่องการอ่าน, เขียน ภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากสถานการณ์ปัญหาทางเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้คนในชุมชนต้องดิ้นรนในการทำมาหากินเพื่อปากท้องที่ค่าครองชีพปัจจุบันยิ่ง

นับวันสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ปกครองเด็กจำเป็นต้องมีการอพยพแรงงานย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพยังต่างถิ่น ทำให้เด็กในชุมชนมีการย้ายโรงเรียนบ่อยโดยการย้ายตามผู้ปกครองโดยมีการย้ายกลับไปกลับมาระหว่างโรงเรียนชุมชนบ้านพะแะกับสถานที่ที่ผู้ปกครองอพยพแรงงานไปได้ บางคนต้องออกโรงเรียนเพื่อไปดูแลน้อง และบางคนต้องอยู่กับตายาย กลุ่มนี้มีมากประมาณ 40-50 คน ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้คือไม่มีคนทบทวนบทเรียนหรือพาทำการบ้าน เด็กจะรอรับวิชาความรู้จากที่โรงเรียนเท่านั้น ตา-ยาย ส่วนน้อยจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสอนการบ้าน หรือแค่ควบคุมให้ทำแต่ไม่ได้สอนซึ่งหลายครอบครัวไม่สามารถช่วยทบทวนวิชาความรู้ หรือสนับสนุนในการทำการบ้านให้กับเด็กได้เลย หากเป็นเด็กในเมืองจะไม่ได้มีเพียงคนสอนการบ้าน แต่ยังมีสถาบันกวดวิชามากมาย แต่ชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะคงหาไม่ได้สำหรับเรื่องเหล่านี้ทำให้เด็กบางกลุ่มก็หันมาคบเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จับกลุ่ม มั่วสุมและทดลองเสพยาเสพติด เริ่มจากบุหรี่ เหล้าแล้วไปถึงยาบ้า ซึ่งกลุ่มนี้กลายเป็นปัญหาของชุมชน เมื่อเวลาว่างหรือมหรสพก็ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท มีเรื่องมีราว ตีรันฟันแทงในงาน การแก้ปัญหาของชุมชนเองยังไม่มีอย่างชัดเจน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์	5
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	15
2.1 การเรียนรู้	15
2.2 การมีส่วนร่วม	20
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน	27
บทที่ 4 ผลการวิจัย	32
4.1 ศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนพะเวะ	32
4.2 ศึกษาการอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนพะเวะ	40
4.3 ศึกษาสถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวอพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนพะเวะ	41
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	46
5.1 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์	46
ภาคผนวก	
ประวัติทีมวิจัย	
ภาพประกอบ	

บทที่ 1

บทนำ

ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอบึง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย หมู่บ้าน 4 หมู่บ้านที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษารวมกันแห่งเดียวที่ โรงเรียนบ้านพะแะ จึงเรียกหมู่บ้านนี้ โดยรวมว่า ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะซึ่งเป็น ชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ โดยชุมชนที่เป็นชาติพันธุ์ กวย คือบ้านพะแะเหนือ หมู่ที่ 12 มีจำนวนครัวเรือน 90 ครัวเรือน ประชากร 400 คน และบ้านพะแะใต้ หมู่ที่ 8 มีจำนวนครัวเรือน 75 ครัวเรือน ประชากร 300 คน ชุมชนชาติพันธุ์ลาว คือบ้านหนองยาว หมู่ที่ 9 มีจำนวน ครัวเรือน 68 ครัวเรือน ประชากร 240 คน และชุมชนชาติพันธุ์เยอ คือบ้านสุขสวัสดิ์ หมู่ที่ 11 มีจำนวนครัวเรือน 22 ครัวเรือน ประชากร 80 คน รวมชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ มีจำนวนครัวเรือน 255 ครัวเรือน ประชากร 1,020 คน ซึ่งประชากรที่อยู่อาศัยในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นของแต่ละชุมชนของตนเอง ทั้งภาษากวย ภาษาลาว และภาษาเยอ เป็นหลักในสื่อสารกันภายในชุมชน การประกอบอาชีพของชาวบ้าน ในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ เนื่องจากสภาพพื้นที่ภายในตำบลเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตร ชุมชนจึง มีอาชีพหลักในการทำนา รายได้หลักของชุมชนจึงมาจากการทำนาเป็นหลัก ส่วนอาชีพอื่นของชุมชน เช่นปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ค้าขาย และรับจ้างทั้งภายในชุมชน และการอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นก็เป็นรายได้อีกส่วน หนึ่งที่มาเสริมในการใช้จ่ายเงินในครัวเรือนโดยมีจำนวนครอบครัวที่อพยพแรงงานใน 4 หมู่บ้านมีประมาณ 90 ครัวเรือน แบ่งเป็นหมู่ 8 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 12 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 9 ประมาณ 20 ครัวเรือน และ หมู่ 11 ประมาณ 10 ครัวเรือน สถานที่ที่ไปคือ นคร, บางพลี,ชลบุรี,ฉะเชิงเทรา,ระยอง เป็นต้น

สถานการณ์การศึกษาของเด็กและเยาวชน ในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ อนุบาล1, 2 ถึง ป.6 มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 60 คน ครู 6 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษา มี ปัญหาในเรื่องการอ่าน, เขียน ภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากสถานการณ์ปัญหา ทางเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้คนในชุมชนต้องดิ้นรนในการทำมาหากินเพื่อปากท้องที่ค่าครองชีพปัจจุบันยังนับวัน สูงขึ้นเรื่อยๆผู้ปกครองเด็กจำเป็นต้องมีการอพยพแรงงานย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพยังต่างถิ่นทำให้เด็กใน ชุมชนมีการย้ายโรงเรียนบ่อยโดยการย้ายตามผู้ปกครองโดยมีการย้ายกลับไปกลับมาระหว่างโรงเรียนชุมชนบ้าน พะแะกับสถานที่ที่ผู้ปกครองอพยพแรงงานไปเด็กบางคนต้องออกโรงเรียนเพื่อไปดูแลน้อง และบางคนต้องอยู่กับ ตายาย อย่างเช่นกรณีกลุ่มผู้ปกครองเด็กที่อพยพแรงงานไปก๊วยมีเด็กประมาณ 15 รายที่ย้ายโรงเรียนไปอยู่กับ ผู้ปกครองจะไปอยู่ตามสวนยางแล้วเดินทางไปเข้าโรงเรียนที่อยู่ละแวกสวนยางนั้นในรอบปีหนึ่งจะไป-กลับ 2 รอบ คือรอบช่วงเดือนเมษายนและกลับมาช่วงกรกฎาคมแล้วไปอีกรอบช่วงตุลาคมและกลับมาช่วงกุมภาพันธ์ปัญหา คือ เด็กเรียนไม่ต่อเนื่อง ด้วยการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน เช่นเด็กอยู่ที่นี้เรียนถึงบทที่4 แต่ย้ายไปอีกโรงเรียนหนึ่งเรียนถึงบทที่ 6 แล้ว เป็นต้น สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของทางนี้กับทางนั้นก็ แตกต่างกัน ครูเพื่อนภาษาและวัฒนธรรมก็แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง การเรียนวิชาเกี่ยวกับท้องถิ่นก็เรียนคนละ อย่างกันเด็กกลุ่มนี้แทบไม่ได้รับการส่งเสริมการเรียนใดๆจากพ่อแม่แต่อย่างใด ส่วนใหญ่ก็แค่ไปรับส่งบ้าน(สวน ยาง)กับโรงเรียน และช่วงปิดหน้ายางที่พ่อแม่ไม่มีงานแล้วก็จำต้องย้ายตามผู้ปกครองกลับบ้าน เพราะหากไม่มา ก็ไม่รู้จะอยู่อย่างไรกับใคร ทำให้การเรียนรู้อาณาเขตความต่อเนื่อง เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน กลายเป็นเหมือนมีพัฒนาการ

ซ้ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และบางคนเมื่อเรียนไม่ทันก็ไม่กล้าไปเรียนครูถามแล้วตอบหรือทำข้อสอบไม่ได้ก็เลยออกกลางคัน

เด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงาน มีปัญหาที่ได้รับผลกระทบจากการย้ายโรงเรียนกลับไปกลับมาบ่อยๆ หลายด้าน เช่นปัญหาด้านสุขภาพ เคยมีนักเรียนที่ย้ายไปเรียนและอาศัยอยู่กับผู้ปกครองในสวนยางแล้วป่วยเป็นไข้มาลาเรีย แต่เนื่องจากผู้ปกครองก็มีภาระกิจคือการที่ต้องออกไปกรีดยางแต่เช้ามีด กลับบ้านมาก็เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เมื่อลูกป่วยก็ไม่ได้ดูแลอย่างถูกต้อง เพียงแค่ซื้อยามาให้รับประทานและให้นอนพักอยู่ที่บ้าน จนกระทั่งอาการหนักและเสียชีวิต ส่วนปัญหาเรื่องการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างระหว่างแหล่งทำงานของผู้ปกครองกับภูมิลำเนา นั้น ก็มีผลกระทบต่อเด็กไม่น้อยเช่นกัน ทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เด็กที่ย้ายไปเรียนอยู่โรงเรียนแถบทางภาคใต้จะไปพบกับเพื่อนที่ใช้ภาษาถิ่นใต้ซึ่งพูดเร็วทำให้เด็กฟังไม่เข้าใจ ปรับตัวเข้ากับเพื่อนลำบากและบางรายก็ถูกล้อเลียน เรื่องชาติพันธุ์ เช่นว่าคนอีสานว่าเสีย หรือครูในท้องถิ่นทางภาคใต้กับภาคตะวันออกหลายท่านก็ติดสำเนียงถิ่นเวลาสื่อสาร ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน มีปัญหากระทบต่อการเรียนรู้และที่สำคัญ หลายรายวิชา แต่ละโรงเรียนเรียนเร็วเรียนช้าต่างกัน เมื่อเด็กย้ายโรงเรียนกลับไปกลับมาจึงทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง จากเรียนบทที่1ย้ายไปต้องเรียนบทที่3เรียนไปถึงบทที่5 ย้ายกลับมาเป็นอีกบทหนึ่งเป็นต้น ทางโรงเรียนเองก็มีปัญหาไม่น้อย เมื่อผู้ปกครองย้ายกลับมาอยู่บ้านในช่วงที่ไม่มีงานทำ หลายคนก็พานักเรียนกลับมาเลยโดยไม่ได้ไปแจ้งย้ายกับทางโรงเรียนต้นสังกัดที่ต่างจังหวัด เมื่อจะพาให้มาเข้าเรียนที่โรงเรียนที่บ้านก็ขอเป็นมาฝากเด็กไว้ ทำให้การจัดสรรงบประมาณทั้งนมโรงเรียน, อาหารกลางวัน และค่ารายหัวอุปกรณ์การเรียนมีความคลาดเคลื่อน ไม่เพียงพอ เด็กที่มีรายชื่อก็ถูกแบ่ง เด็กที่เป็นเด็กฝาก ก็ไม่มีส่วนของตนเอง เกิดผลกระทบเป็นลูกโซ่

ส่วนเด็กกลุ่มที่อยู่กับตายายที่บ้านที่ทำเกษตรกรรมหรือไม่ได้ทำงานแค่รอรับเงินที่ลูกส่งมาให้ใช้จ่ายและเลี้ยงดูหลาน กลุ่มนี้มีมากประมาณ 40-50 คน ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้คือไม่มีคนทบทวนบทเรียนหรือพาทำการบ้าน เด็กจะรอรับวิชาความรู้จากที่โรงเรียนเท่านั้น ตา-ยาย ส่วนน้อยจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสอนการบ้านหรือแค่ควบคุมให้ทำแต่ไม่ได้สอนซึ่งหลายครอบครัวไม่สามารถช่วยทบทวนวิชาความรู้ หรือสนับสนุนในการทำ การบ้านให้กับเด็กได้เลย หากเป็นเด็กในเมืองจะไม่ได้มีเพียงคนสอนการบ้านแต่ยังมีสถาบันกวดวิชามากมาย แต่ชุมชนโรงเรียนบ้านพะวะคงหาไม่ได้สำหรับเรื่องเหล่านี้ทำให้เด็กบางกลุ่มก็หันมาคบเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จับกลุ่ม มั่วสุมและทดลองเสพยาเสพติด เริ่มจากบุหรี เหล้าแล้วไปถึงยาบ้า ซึ่งกลุ่มนี้กลายเป็นปัญหาของชุมชน เมื่อเวลาว่างหรือมหรสพก็ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท มีเรื่องมีราว ตีรันฟันแทงในงาน การแก้ปัญหาของชุมชนเองยังไม่มีอย่างชัดเจนแม้กระทั่งจากองค์กรในท้องถิ่น

นอกจากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวแล้วยังพบว่ามียาวชนหลายคนที่ออกจากระบบการศึกษา ทั้งที่ไม่ได้เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเข้าศึกษาต่อ แต่ออกกลางคัน และเยาวชนเหล่านี้ ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร ซึ่งนับว่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่น่ากังวลอย่างมาก เพราะเมื่อมีเวลาว่างก็จะจับกลุ่มกันดื่มเหล้า สูบบุหรี่ และมีสารเสพติดต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งบางส่วนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศถ้าหากเด็กติดยาหลายๆ คนที่จิตใจไม่เข้มแข็งพอ เพื่อมาเข้ากลุ่มกับเด็กกลุ่มนี้ ก็อาจจะเสียผู้เสียคน และเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องต่อไป ที่สำคัญเด็ก

เหล่านี้จะต้องเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของชุมชนในอนาคต เพื่อนำพาชุมชน ให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป การช่วยให้เด็กมีการพัฒนาเป็นเรื่องสำคัญ และไม่เป็นการผลักภาระปัญหาไปให้กับทางโรงเรียนเพียงอย่างเดียว

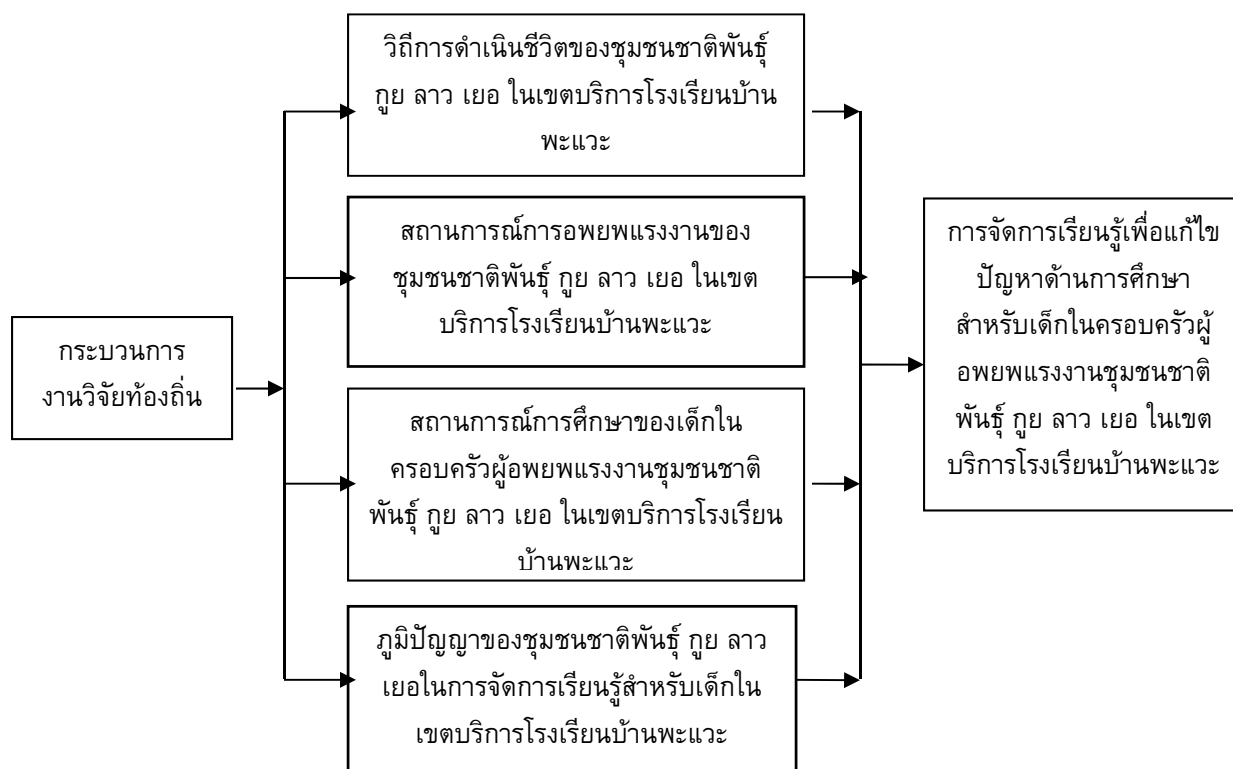
อย่างไรก็ตามในการจัดการและแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาได้มีกลุ่มครูอาสาสุขสวัสดิ์คีนถิ่นที่เกิดจากการรวมตัวกันของลูกหลานชาวตำบลสุขสวัสดิ์ที่เคยจากบ้านไปทำงานยังต่างถิ่นและกลุ่มภูมิปัญญาที่ได้กลับมาอยู่บ้าน ประกอบด้วยบุคคลจากหลายสาขาอาชีพ ทั้งครูและพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมองเห็นปัญหาว่าหากปล่อยไว้ ปัญหาจะพอกพูนและมีผลต่อการพัฒนาทั้งภูมิปัญญาของเด็กและปัญหายาเสพติด ความสามัคคี ที่จะส่งผลกระทบ ต่อชุมชนระยะยาวและหากเรื้อรังไปอาจแก้ไขยากต่อไปในอนาคตซึ่งกลุ่มครูอาสาสุขสวัสดิ์คีนถิ่นได้ตกลงรวมกลุ่มกันเพื่อปณิธานในการทำดีเพื่อแผ่นดินเกิดและทำโครงการกิจกรรมต่างๆที่มีประโยชน์ต่อแผ่นดินเกิด โดยการรวมกลุ่มกันสอนเสริมให้กับนักเรียนในชุมชน ทุกเสาร์-อาทิตย์สัปดาห์วันสัปดาห์ และสอนการบ้านและช่วย ทบทวนช่วงบทเรียนในช่วงเวลาตอนเย็นโดยหมุนเวียนไปตามจุดต่างๆในหมู่บ้านแล้วให้ผู้ปกครองพาเด็กมารวมตัว กันที่ใดที่หนึ่งซึ่งหมุนเวียนไปเรื่อยๆตามจุดต่างๆในชุมชน ผลที่เห็นชัดเจนคือเด็กที่อาศัยอยู่กับตา-ยายมีโอกาสได้ ทบทวนความรู้บทเรียนและทำการบ้านมากขึ้น เรียนเข้าใจมากขึ้น ลดปัญหาที่ประดังอยู่กับโรงเรียนลงได้ในระดับ หนึ่ง

จากสถานการณ์ ปัญหาและผลกระทบดังกล่าวได้มีการจัดเวทีประชุมวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันของผู้นำชุมชน ,ผู้ทรงคุณวุฒิ และลูกหลานชาวตำบลสุขสวัสดิ์ กลุ่มสุขสวัสดิ์คีนถิ่น เพื่อหาโจทย์ในการวิจัยร่วมกันพบว่า การที่ เด็กและเยาวชน ในชุมชน โรงเรียนบ้านพะวะะ ประสบปัญหานั้นมีสาเหตุมาจาก ชุมชนมีการศึกษาทำความเข้าใจ ชุมชนเพื่อหาแนวทางในการจัดการปัญหาชุมชนตนเองร่วมกันน้อย ขาดการศึกษารวบรวมข้อมูล ชุดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และฐานทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ เพื่อ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาการศึกษาของเด็กและเยาวชนในชุมชนที่ผ่านมา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาที่ประสบมา ในระยะเวลาหนึ่ง ชุมชนยังไม่มีการศึกษาปัญหาชุมชนตนเองเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาของเด็กในชุมชนว่าที่ผ่านมา มีการปฏิบัติต่อปัญหาอย่างไรมีชุดความรู้อะไรบ้าง จึงทำให้ ขาดการร่วมคิด ร่วมวางแผนในการแก้ไขปัญหาที่ เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชนร่วมกันอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู ของเด็กในชุมชนไม่เหมาะสม ไม่ต่อเนื่อง ชุมชนรอพึ่งโรงเรียนหรือหน่วยงานรัฐในการจัดการศึกษาของเด็กใน ชุมชนเป็นหลักการคิดค้นรูปแบบวิธีการใหม่ที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการศึกษา ของเด็กและเยาวชนโดย กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนน้อย

ดังนั้นเพื่อให้ได้ความรู้ข้อมูลข้อเท็จจริงบนฐานทรัพยากรและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการแก้ไข ปัญหาดังกล่าว การสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมในการศึกษารวบรวมข้อมูลชุดองค์ความรู้และ บทเรียนประสบการณ์ของชุมชนท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นที่เหมาะสมและยั่งยืนนั้น กระบวนการงานวิจัยท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการในการแก้ไขปัญหาแบบ มีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการหลอมรวมคนในชุมชนท้องถิ่นเพื่อสร้างชุดความรู้ใหม่และ สร้างพลังชุมชนท้องถิ่นในการจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนท้องถิ่น และเป็นเครื่องมือใน การประสานความร่วมมือของชุมชนกับหน่วยงานรัฐในการสร้างกระบวนการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาของชุมชน

ร่วมกัน ชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ จะเห็นพ้องต้องกันในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยนี้ขึ้นเพื่อที่จะได้ชุดความรู้ที่จะทำให้เด็กในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ปัญหาโดยรวมของชุมชนก็จะบรรเทาเบาบางลง และเด็กเหล่านี้ที่จะเติบโตขึ้นเป็นกำลังของชุมชนในอนาคตก็จะโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมมากขึ้นสามารถดำรงชีวิตบนสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงปัจจุบันได้อย่างมั่นคง

1. กรอบแนวคิดในการศึกษา

2. คำถามวิจัย

2.1 คำถามวิจัยหลัก

ชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะจะสามารถจัดการเรียนรู้เสริมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาสำหรับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนได้อย่างไร

2.2 คำถามรอง

1. วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะเป็นอย่างไร
2. สถานการณ์การอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะเป็นอย่างไร
3. สถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะเป็นอย่างไร
4. ภูมิปัญญาของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะเป็นอย่างไร
5. การจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาสำหรับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะควรเป็นอย่างไร

3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ
2. เพื่อศึกษาสถานการณ์การอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ
3. เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ
4. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ
5. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาสำหรับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ

4 นิยามศัพท์

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติ

พันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ

เขตบริการโรงเรียนบ้านพะแฉะ หมายถึง ชุมชนที่ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ที่ชาวบ้านส่งลูกหลานเรียนรวมกันที่โรงเรียนบ้านพะแฉะ

5 ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตเนื้อหา

- ประวัติศาสตร์ของชุมชน
- สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ,สังคม,วัฒนธรรมของชุมชนและทรัพยากร
- วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน
- สถานการณ์การอพยพแรงงานของคนในชุมชน
- วิธีการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่อพยพแรงงาน
- สถานการณ์การศึกษาของเด็กในชุมชน
- ศักยภาพความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การจัดการเรียนรู้เสริมสำหรับเด็กแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

5.2 ขอบเขตพื้นที่เป้าหมาย

ชุมชนโรงเรียนบ้านพะวะ 4 หมู่บ้าน

1. หมู่บ้านหนองยาว หมู่ที่ 9 จำนวน 68 ครัวเรือน
2. หมู่บ้านพะวะเหนือ หมู่ที่ 12 จำนวน 90 ครัวเรือน
3. หมู่บ้านพะวะใต้ หมู่ที่ 8 จำนวน 75 ครัวเรือน
4. หมู่บ้านสุขสวัสดิ์ หมู่ที่ 11 จำนวน 22 ครัวเรือน

รวม 255 ครัวเรือน

5.3 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

- ผู้นำ/ผู้รู้ในชุมชน
- ชาวบ้าน/ครอบครัวผู้อพยพแรงงาน
- เด็ก/เยาวชน
- ครูโรงเรียนบ้านพะวะ
- พระสงฆ์
- ครูอาสาสุขสวัสดิ์คืนถิ่น

5.4 ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 18 เดือน (นับตั้งแต่การได้รับอนุมัติโครงการ)

6. กิจกรรมการดำเนินงานโครงการวิจัย

ระยะที่1: การศึกษาข้อมูล

- 1 ประชุมทีมวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
- 2 ประชุมชี้แจงโครงการต่อชุมชน
- 3 อบรมการเก็บข้อมูลวิจัยท้องถิ่น
- 4 ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน
 - ภูมิศาสตร์/ที่ตั้ง
 - ประวัติศาสตร์ชุมชน
 - วัฒนธรรม /ประเพณี /ความเชื่อ
 - ประชากร/ผู้นำ / กลุ่มกิจกรรม / กลุ่มเครือข่าย /กลุ่มชาติพันธุ์
 - อาชีพและรายได้ /วิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน
5. ศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ
6. ศึกษาสถานการณ์การศึกษาและการอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ
7. ประชุมทีมวิจัยและที่ปรึกษาสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาเบื้องต้น
8. ศึกษาภูมิปัญญาของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ
9. ประชุมกลุ่มระดมข้อมูลแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาสำหรับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ
10. ประชุมทีมวิจัยและที่ปรึกษาสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาระยะที่1และเตรียมนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน
11. จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาระยะที่1ต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
12. ประชุมทีมวิจัยและที่ปรึกษาสรุปผลการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานระยะที่1

ระยะที่2:การปฏิบัติการ

13. ประชุมทีมวางแผนการทดลองปฏิบัติการ
14. ประชุมออกแบบหลักสูตรการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสม
15. ทดลองปฏิบัติการ
 - 15.1 การทดลองจัดการสอนเสริมและเยี่ยมเยียนครอบครัวผู้อพยพแรงงานช่วงเย็น
 - 15.2 การทดลองจัดระบบการเรียนการสอนตามวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ความเชื่อ พิธีกรรม
16. จัดกิจกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
17. จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
18. สรุปผลการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

7. แผนปฏิบัติการ

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ประชุมทีมวิจัย เพื่อทำความเข้าใจ ในการทำงานร่วมกัน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 8 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 22 คน	1. ประสานทีมวิจัย 2. จัดเตรียมสถานที่ประชุม 3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 4. ประชุมสร้างความเข้าใจการ ดำเนินงานและทบทวนโครงการ / แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของ ทีมวิจัย / วางแผนการทำงาน ร่วมกัน 5. สรุปผลการประชุมและนัดวันทำ กิจกรรมต่อไป 6. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 1 (1 วัน)	1. นักวิจัยเข้าใจโครงการ และแผนดำเนินโครงการ อย่างชัดเจนทั่วทุกคน 2. นักวิจัยเข้าใจบทบาท หน้าที่ รับผิดชอบ ของตนเอง
2. ประชุมชี้แจง โครงการต่อชุมชน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 6 คน - ชาวบ้าน/ ผู้นำชุมชน 22 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 42 คน	1. ประสานงานกลุ่มเป้าหมาย 2. จัดเตรียมสถานที่ประชุม 3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 4. ประชุมชี้แจงโครงการวิจัยและ วางแผนการศึกษาร่วมกับชุมชน 5. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 2 (1 วัน)	1. ชุมชนมีความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของ โครงการและเข้าใจ แนวทางวิธีการทำงาน วิจัย 2. ชุมชนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของ โครงการวิจัย 3. เกิดความร่วมมือกัน ระหว่างทีมวิจัย และ ชุมชน
3. อบรมการเก็บ ข้อมูลวิจัยท้องถิ่น	- ทีมวิจัย 12 คน รวม 12 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. ประสานวิทยากร 3. จัดเตรียมสถานที่อบรม 4. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดอบรมทีมวิจัยเรื่องแนวคิดเพื่อ ท้องถิ่นและออกแบบเครื่องมือ การศึกษา 6. สรุปผลการอบรม 7. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 3 (2 วัน)	1. นักวิจัยมีความรู้ความ เข้าใจแนวคิดการวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น 3. นักวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ ข้อมูล ได้เครื่องมือและเข้าใจ วิธีการนำเครื่องมือไปใช้ ในการเก็บข้อมูล

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
4. ศึกษาข้อมูล บริบทชุมชน - ประวัติศาสตร์ ชุมชน - วัฒนธรรม / ประเพณี / ความเชื่อ - ประชากร/ผู้นำ / กลุ่มกิจกรรม / กลุ่ม เครือญาติ / กลุ่มชาติ พันธุ์ - อาชีพและรายได้ / วิถีการดำเนินชีวิต ของชุมชน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 13 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 30 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเนื้อหา ประเด็นที่จะศึกษา ข้อมูลเอกสาร 3. กำหนดคนที่รับผิดชอบใน การศึกษาข้อมูลเอกสารตาม ประเด็นที่กำหนด 4. ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง 5. เดินสำรวจและจัดทำแผนที่ชุมชน 6. ผู้รู้เล่าเรื่องประวัติศาสตร์ชุมชน 7. ประชุมกลุ่มระดมข้อมูล 8. สรุปเนื้อหาที่ได้จากการศึกษา 9. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 4 (3 วัน)	ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับ บริบทชุมชน เรื่อง - ประวัติศาสตร์ชุมชน - วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อของชุมชน - ประชากร/ผู้นำ/กลุ่ม กิจกรรม/กลุ่มเครือ ญาติ/กลุ่มชาติพันธุ์ - อาชีพและรายได้ - เกิดกระบวนการเรียนรู้ ชุมชนตนเองร่วมกัน
5. ศึกษาวิถีการ ดำเนินชีวิตของ ชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขต บริการโรงเรียนบ้าน พะว๊ะ	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ตัวแทน หมู่บ้าน 6 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 7 คน รวม 30 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมประเด็นคำถามในการเก็บ ข้อมูล 3. เตรียมความพร้อมของนักวิจัยใน การเก็บข้อมูล 4. เตรียมเอกสาร 5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ 6. เดินสำรวจ 7. ประชุมกลุ่ม 8. สรุปและตรวจสอบข้อมูล 9. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 5 (2 วัน)	- ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิถี ชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขต บริการโรงเรียนบ้านพะ ว๊ะ - ได้มีความรู้ความเข้าใจ ในระบบวิถีชีวิตของชุมชน ร่วมกัน - ได้รู้ถึงสถานการณ์ ปัญหาและแนวทางในการ จะร่วมกันในการแก้ไข ปัญหา
6. ศึกษาสถานการณ์ การศึกษาและการ อพยพแรงงานของ ชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขต บริการโรงเรียนบ้าน พะว๊ะ	ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ครอบครัว อพยพแรงงาน 10 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 3	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมประเด็นคำถามในการเก็บ ข้อมูล 3. เตรียมความพร้อมของนักวิจัยในการ เก็บข้อมูล 4. เตรียมเอกสาร 5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ 6. เดินสำรวจ 7. ประชุมกลุ่ม	เดือนที่ 6 (2 วัน)	ได้ฐานข้อมูลเกี่ยว สถานการณ์ การศึกษา ของเด็กและการอพยพ แรงงานของชุมชน - ได้รู้ถึงสถานการณ์ ปัญหาและแนวทางในการ จะร่วมกันในการแก้ไข ปัญหา

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	คน รวม 30 คน	8.สรุปและตรวจสอบข้อมูล บันทึกทรายงานการทำกิจกรรม		
7. ประชุมทีมวิจัย และที่ปรึกษาสรุป วิเคราะห์ข้อมูลผล การศึกษาเบื้องต้น	- ทีมวิจัย12 คน -ที่ปรึกษา5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 19 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเอกสาร ข้อมูลสำหรับการ สรุปและวิเคราะห์ 3. เตรียมสถานที่ประชุม 4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดประชุมทีมสรุปวิเคราะห์ข้อมูล 6. สรุปและบันทึกผลการประชุม 7. บันทึกทรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 7 (1 วัน)	-ทีมวิจัยมีชุดข้อมูลความรู้ จากการวิเคราะห์เบื้องต้น ในการรวบรวมเป็น เอกสาร
8.ศึกษาภูมิปัญญา ของชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอในการ จัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก ในเขตบริการ โรงเรียนบ้านพะวะ	- ทีมวิจัย12 คน -ที่ปรึกษา3 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 10 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 27 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมประเด็นคำถามในการระดม ความคิดเห็น 3. เตรียมความพร้อม ความเข้าใจของ ทีมวิจัย 4. เตรียมสถานที่ประชุมกลุ่ม 5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ 6. ประชุมกลุ่ม 7. สรุปและบันทึกผลการประชุม 8. บันทึกทรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 8 (3 วัน)	-ได้ฐานข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก ในเขตบริการโรงเรียน บ้านพะวะ - ได้รู้ถึงสถานการณ์ ปัญหาและแนวทางในการ จะร่วมกันในการแก้ไข ปัญหา
9.ประชุมกลุ่มระดม ข้อมูลแนวทางการ จัดการเรียนรู้เพื่อ แก้ไขปัญหาด้าน การศึกษาสำหรับ เด็กในครอบครัวผู้ อพยพแรงงานชุมชน ชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการ โรงเรียนบ้านพะวะ	ทีมวิจัย 12 คน -ที่ปรึกษา 3 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ครอบครัว อพยพแรงงาน 19 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 3 คน รวม 39 คน	1.ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2.เตรียมเอกสาร ข้อมูลสำหรับการสรุป และวิเคราะห์ 3.เตรียมสถานที่ประชุม 4.เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5.จัดประชุมระดมข้อมูลแนวทางการ จัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาด้าน การศึกษาสำหรับเด็กในครอบครัวผู้ อพยพแรงงาน 6.สรุปและบันทึกผลการประชุม 7.บันทึกทรายงานการทำกิจกรรมเป็น เอกสาร	เดือนที่ 9 (2 วัน)	-ได้ฐานข้อมูลองค์ความรู้ แนวทางการจัดการ เรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา ด้านการศึกษาสำหรับ เด็กในครอบครัวผู้อพยพ แรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขต บริการโรงเรียนบ้านพะ วะ
10.ประชุมทีมวิจัย และที่ปรึกษาสรุป	- ทีมวิจัย12 คน	1.ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2.เตรียมเอกสาร ข้อมูลสำหรับการสรุป	เดือนที่ 9 (1 วัน)	- ทีมวิจัยมีความรู้ความ เข้าใจในผลการ

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
วิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาระยะที่1 และเตรียมนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน	-ที่ปรึกษา3 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 17 คน	และวิเคราะห์ 3.เตรียมสถานที่ประชุม 4.เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5.จัดประชุมทีมสรุปวิเคราะห์ข้อมูล 6.สรุปและบันทึกผลการประชุม 7.บันทึกรายงานการทำกิจกรรม		ศึกษาวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูล -มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการเตรียมนำเสนอข้อมูลในแต่ละเรื่อง -มีแผนในการนำเสนอข้อมูลต่อชุมชนร่วมกัน
11.จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาระยะที่1ต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- ทีมวิจัย 12 คน -ที่ปรึกษา8 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - เด็ก 20 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 8 คน รวม 50 คน	1.ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2.เตรียมข้อมูลในการนำเสนอ 3.เตรียมความพร้อมของทีมวิจัยในการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเบื้องต้น 4.จัดทำกำหนดการเวทีนำเสนอ 5.เตรียมเอกสาร/สถานที่ และอุปกรณ์ 6.จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาวิจัย 7.สรุปผลเวทีนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเบื้องต้น 8.บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 10 (1 วัน)	- ทีมวิจัยและผู้เข้าร่วมได้มีความรู้ความเข้าใจในผลการศึกษาวิจัย -มีแนวทางในการทดลองปฏิบัติการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
12.ประชุมทีมวิจัยและที่ปรึกษาเพื่อสรุปผลการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานระยะที่1	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 17 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเอกสารข้อมูล และประเด็นการประชุมทีมวิจัย 3. เตรียมสถานที่ประชุม 4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดประชุมทีมวิจัยสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาวิจัย 6. กำหนดประเด็น โครงร่างในการเขียนรายงาน 7. แบ่งบทบาทในการเขียนรายงาน 8. เรียบเรียง จัดระบบและตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษา 9. จัดพิมพ์ และทำเล่มรายงาน 10. ส่งรายงาน ต่อ สกว.ฝ่ายวิจัย	เดือนที่ 11 ถึงเดือนที่ 12 (2 วัน)	1. ทีมวิจัยได้ข้อมูลผลการการศึกษาที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ 2. นักวิจัยได้พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน 3. ได้แนวทางการเขียนรายงานผลการศึกษาวิจัยระยะที่1 4. ทีมวิจัยสามารถจัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยระยะที่1 ส่ง สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		เพื่อท้องถิ่น		
13. ประชุมที่มววางแผนการทดลองปฏิบัติการ	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 5 คน - ตัวแทนชุมชน 8 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ตัวแทนหน่วยงาน/องค์กร 4 คน รวม 31 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมายร่วมกิจกรรม 2. เตรียมวัสดุอุปกรณ์/สถานที่ 3. ประชุมวางแผนร่วมกัน 4. กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบทีมวิจัยแต่ละคน 5. สรุปการทำกิจกรรม 6. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 13 (1 วัน)	- ได้แผนงานในการทดลองปฏิบัติการ และข้อตกลงร่วมกันที่ชัดเจน
14. ประชุมออกแบบหลักสูตรการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3 คน - ตัวแทนชุมชน 8 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 22 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมายร่วมกิจกรรม 2. เตรียมวัสดุอุปกรณ์/สถานที่ 3. ประชุมออกแบบหลักสูตรการศึกษาทางเลือกร่วมกัน 4. สรุปการทำกิจกรรม 5. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 14 (2 วัน)	- ได้หลักสูตรการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงาน
15. ทดลองปฏิบัติการ 15.1 การทดลองจัดการสอนเสริมและเยี่ยมเยียนครอบครัวผู้อพยพแรงงานช่วงเย็น 15.2 การทดลองจัดระบบการเรียนการสอนตามวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ท้องถิ่น ความเชื่อ พิธีกรรม	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ตัวแทนหมู่บ้าน 9 คน - ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน 20 คน - เด็ก 40 คน รวม 88 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมายร่วมกิจกรรม 2. เตรียมวัสดุอุปกรณ์/สถานที่ 3. ดำเนินการทดลองปฏิบัติการ - การทดลองจัดการสอนเสริม - การทดลองการจัดการเรียนการสอนตามวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ท้องถิ่น ความเชื่อ พิธีกรรม 4. สรุปผลการทดลองปฏิบัติการ 5. บันทึกรายงานผลการทดลองปฏิบัติการ	เดือนที่ 15 ถึงเดือนที่ 16 (เดือนละ 2 ครั้งๆ ละ 3 วัน)	- ชุมชนได้รู้สถานการณ์และศักยภาพที่มีอยู่ในการจัดการปัญหาาร่วมกันภายในชุมชน - ได้รูปแบบในการปัญหาที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตบนฐานความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน - เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาาร่วมกันในชุมชน

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
16. จัดกิจกรรมการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - เด็ก 30 คน รวม 50 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. วางแผนการจัดกิจกรรมประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3. เตรียมเอกสารต่างๆ 4. เตรียมสถานที่จัดกิจกรรม 5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 6. จัดกิจกรรมประเมินผลสัมฤทธิ์ 7. สรุปและบันทึกการประเมิน 8. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 16 (2 วัน)	- ทราบผลสัมฤทธิ์ความคืบหน้าและพัฒนาการของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมจากชุมชน - ได้ชุดองค์ความรู้ปัญหาข้อจำกัดและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาร่วมกัน
17. จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 8 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - เด็ก 30 คน - ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน 18 คน รวม 70 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเอกสารข้อมูล และประเด็นการประชุมทีมวิจัย 3. เตรียมสถานที่ประชุม 4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดประชุมทีมวิจัยสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาวิจัย 6. สรุปและบันทึกผลการจัดเวที	เดือนที่ 17 (1 วัน)	1. ทีมวิจัยได้ข้อมูลผลการศึกษาที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ 2. นักวิจัยได้พัฒนาทักษะในการนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน 3. ชุมชนได้มีความรู้ความเข้าใจในผลการศึกษาวิจัยของชุมชนตนเอง
18. สรุปผลการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 17 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเอกสารข้อมูล และประเด็นการประชุมทีมวิจัย 3. เตรียมสถานที่ประชุม 4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดประชุมทีมวิจัยสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาวิจัย 6. กำหนดประเด็น โครงร่างในการเขียนรายงาน 7. แบ่งบทบาทในการเขียนรายงาน 8. เรียบเรียง จัดระบบและ	เดือนที่ 17-18 ถึงเดือนที่ 14 (5 วัน)	1. ทีมวิจัยได้ข้อมูลผลการศึกษาที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ 2. นักวิจัยได้พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานฯ 3. ได้แนวทางการเขียนรายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ 4. ทีมวิจัยสามารถจัดทำ

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษา 9. จัดพิมพ์ และทำเล่มรายงาน 10. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ ต่อ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น		รายงานฉบับสมบูรณ์ส่ง สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดข้อมูลความรู้บริบทชุมชนทั้งทางด้าน- ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ชุมชนวัฒนธรรม /ประเพณี / ความเชื่อ ประชากร/ผู้นำ / กลุ่มกิจกรรม / กลุ่มเครือข่าย /กลุ่มชาติพันธุ์ อาชีพและรายได้ /วิถีการดำเนินชีวิต ของชุมชนที่สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ตนเองของชุมชนชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะร่วมกันได้
2. ได้ข้อมูลชุดความรู้วิถีการดำเนินชีวิตที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจของชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะร่วมกันได้
3. ได้ข้อมูลชุดความรู้สถานการณ์การอพยพแรงงานของคนในชุมชนที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจของชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะร่วมกันได้
4. ได้ข้อมูลชุดความรู้สถานการณ์การศึกษาและศักยภาพและแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกันของชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ
5. ได้รูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้เสริมสำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะร่วมกันที่สามารถเป็นต้นแบบในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนอื่นและสังคมได้
6. ชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนโดยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนร่วมกันได้
7. เด็กและเยาวชนสามารถรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีและสามารถเป็นพลังในการพัฒนาชุมชนได้ในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการ “การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติพันธุ์กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1” ได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการเรียนรู้
2. แนวคิดการมีส่วนร่วม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเรียนรู้

จากการค้นคว้าบทความใน <http://www.novabizz.com> การเรียนรู้ หมายถึงการได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ คุณค่า หรือความพึงพอใจ ที่เป็นสิ่งแปลกใหม่หรือปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ และอาจเกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์สารสนเทศชนิดต่างๆ ผู้ประมวลทักษะของการเรียนรู้เป็นได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ และเครื่องจักรบางชนิด ความก้าวหน้าในการเรียนรู้เมื่อเทียบกับเวลาเป็นแนวโน้มเป็นเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้ (learning curve)

การเรียนรู้ของมนุษย์อาจเกิดขึ้นจากส่วนหนึ่งของการศึกษา การพัฒนาส่วนบุคคล การเรียนการสอน หรือการฝึกฝน การเรียนรู้ อาจมีการยึดเป้าหมายและอาจมีความสนใจเป็นตัวช่วย การศึกษาว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไรเป็นส่วนหนึ่งของสาขาวิชาประสาทจิตวิทยา (neuropsychology) จิตวิทยาการศึกษา (educational psychology) ทฤษฎีการเรียนรู้ (learning theory) และศึกษาศาสตร์ (pedagogy) การเรียนรู้ อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ (habituation) หรือการวางเงื่อนไขแบบดั้งเดิม (classical conditioning) ซึ่งพบในสัตว์หลายชนิด หรือทำให้เกิดกิจกรรมที่ซับซ้อนมากขึ้นอย่างเช่นการเล่น ซึ่งพบได้เฉพาะในสัตว์ที่มีเชาวน์ปัญญา การเรียนรู้ อาจก่อให้เกิดความตระหนักรู้ที่มีสำนึกหรือไม่สำนึกก็ได้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ตลอดชีวิต คำจำกัดความที่นักจิตวิทยา มักจะกล่าวอ้างอยู่เสมอ แต่ยังไม่ถึงกับเป็นที่ยอมรับกันอย่างสากล คือ คำจำกัดความของ คิมเบล (Gregory A Kimble) คิมเบล กล่าวว่า "การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงศักยภาพแห่งพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกหรือการปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง (Learning as a relatively permanent change in behavioral potentiality that occurs as a result of reinforced practice)" จากความหมายของการเรียนรู้ข้างต้นแยกกล่าวเป็นประเด็นสำคัญได้ 5 ประการ คือ

1. การที่กำหนดว่าการเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ก็แสดงว่าผลที่เกิดจากการเรียนรู้จะต้องอยู่ในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้ หลังจากเกิดการเรียนรู้แล้วผู้เรียนสามารถทำสิ่งหรือเรื่องที่ไม่เคยทำมาก่อนการเรียนรู้
2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวร นั่นก็คือ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้น จะไม่เป็นพฤติกรรมในช่วงสั้น หรือเพียงชั่วคราว และในขณะเดียวกันก็ไม่ใช่พฤติกรรมที่คงที่ที่ไม่เปลี่ยนแปลงอีกต่อไป
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปอย่างทันทีทันใด แต่มันอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงศักยภาพ (Potential) ที่จะกระทำการสิ่งต่างๆ ต่อไปในอนาคต การเปลี่ยนแปลงศักยภาพนี้อาจแฝงอยู่ในตัวผู้เรียน ซึ่งอาจจะยังไม่ได้แสดงออกมา เป็นพฤติกรรมอย่างทันทีทันใดก็ได้
4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงศักยภาพในตัวผู้เรียนนั้นจะเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือศักยภาพอันเนื่องมาจากสาเหตุอื่นไม่ถือเป็นการเรียนรู้
5. ประสบการณ์หรือการฝึกต้องเป็นการฝึกหรือปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง (Reinforced practice) หมายความว่า เพียงแต่ผู้เรียนได้รับรางวัลหลังจากที่ตอบสนอง ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในแง่ที่ว่า "รางวัล" กับ "ตัวเสริมแรง" (Reinforce) จะให้ความหมายเดียวกัน ต่างก็หมายถึงอะไรบางอย่างที่อินทรีย์ (บุคคล) ต้องการ

2.1.1 ปัจจัยสำคัญในสภาพการเรียนรู้

ในสภาพการเรียนรู้ต่างๆ ย่อมประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ๓ ประการ ด้วยกัน คือ

1. ตัวผู้เรียน (Learner)
2. เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเร้า (Stimulus Situation)
3. การกระทำหรือการตอบสนอง Action หรือ Response

2.1.2 ลำดับขั้นในกระบวนการเรียนรู้

มูลลีย์ (George J. Mouly) กำหนดลำดับขั้นในกระบวนการเรียนรู้ไว้ 7 ขั้น ดังนี้

1. เกิดแรงจูงใจ (Motivation) เมื่อใดก็ตามที่อินทรีย์เกิดความต้องการหรืออยู่ในภาวะที่ขาดสมดุลก็จะมีแรงขับ (Drive) หรือแรงจูงใจ (Motive) เกิดขึ้นผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อหาสิ่งที่ขาดไปนั้นมาทำให้ร่างกายที่อยู่ในภาวะที่พอดี แรงจูงใจมีผลให้แต่ละคนไวต่อการสัมผัสสิ่งเร้าแตกต่างกันเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางและความเข้มของพฤติกรรมและเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นสำหรับการเรียนรู้
2. กำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เมื่อมีแรงจูงใจเกิดขึ้นแต่ละบุคคลก็จะกำหนดเป้าประสงค์ที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ เป้าประสงค์จึงเป็นผลบันปลายที่อินทรีย์แสวงหา ซึ่งบางครั้งอาจจะชัดเจน บางครั้ง

อาจจะเลื่อนลอย บางครั้งอาจกำหนดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางสรีระ หรือบางครั้งเพื่อสนองความต้องการทางสังคม

3. เกิดความพร้อม (Readiness) คนแต่ละคนมีขีดความสามารถที่จะรับ และความต้องการพื้นฐาน เพื่อที่จะแสวงหาความพอใจ หรือหาสิ่งที่สนอง ความต้องการได้จำกัดและแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมของแต่ละบุคคล เช่น เด็กทารกซึ่งมีความเจริญทางสรีระยังไม่มากก็ยังไม่พร้อมที่จะเรียนรู้วิธีการหาอาหารด้วยตนเองได้ เด็กที่ร่างกายอ่อนแอ หรือมีความบกพร่องของอวัยวะบางส่วน ก็จะไม่พร้อมในการเล่นกีฬาบางอย่างได้ กล่าวได้ว่าสภาพความพร้อมในการเรียนของบุคคลนั้นจะต้องอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ หลายประการ อาทิเช่น ความเจริญเติบโตของโครงสร้างทางร่างกาย การสนใจ ประสบการณ์ด้วย เป็นต้น เรื่องของความพร้อมนั้นนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากที่จะต้องดีก่อนที่จะเกิดการเรียนรู้

4. มีอุปสรรค (Obstacle) อุปสรรคจะเป็นสิ่งขวางกั้นระหว่างพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจกับเป้าหมาย ถ้าหากไม่มีอุปสรรค หรือสิ่งกีดขวางเราก็จะไปถึงเป้าหมายได้โดยง่าย ซึ่งเราก็ถือว่าสภาพการณ์เช่นนี้ ไม่ได้ช่วยให้เกิดความต้องการที่จะแก้ปัญหาและเรียนรู้ ตรงกันข้ามการที่เราไม่สามารถไปถึงเป้าหมายได้จะก่อให้เกิดความเครียดและจะเกิดความพยายามที่จะหาวิธีการแก้ปัญหาซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

5. การตอบสนอง (Response) เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจ มีเป้าหมาย เกิดความพร้อม และเผชิญกับอุปสรรคเข้าก็จะมีพฤติกรรมต่างๆ เกิดขึ้น พฤติกรรมนั้นอาจเริ่มด้วยการตัดสินใจ เกิดอาการตอบสนองที่เหมาะสมทดลองทำแล้วปรับปรุงแก้ไขการตอบสนองนั้นให้แก่ปัญหาได้ดีที่สุด ซึ่งแนวทางของการตอบสนองอาจมุ่งสู่เป้าหมายโดยตรงหรือโดยทางอ้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง

6. การเสริมแรง (Reinforcement) การเสริมแรงก็หมายถึง การได้รางวัลหรือให้สิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความพอใจ ซึ่งปกติผู้เรียนจะได้รับหลังจากที่ตอบสนองแล้ว ตัวเสริมแรงไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของหรือวัตถุที่มองเห็นได้เสมอไป เพราะความสำเร็จ ความรู้ ความก้าวหน้า ฯลฯ ก็เป็นตัวเสริมแรงได้เช่นเดียวกัน

7. การสรุปความเหมือน (Generalization) หลังจากที่ถูกผู้เรียนสามารถตอบสนองหรือหาวิธีการที่จะมุ่งสู่เป้าหมายได้แล้ว เขาก็อาจจะประสพใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ที่จะพบในอนาคตได้นั้นก็แสดงว่าผู้เรียนเกิดความสามารถที่จะสรุปความ เหมือนระหว่างสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อนกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เพิ่งจะพบใหม่ ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของพฤติกรรม

2.1.3 ชนิดของการเรียนรู้

แกเนย (Gane) ได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภท นับตั้งแต่การเรียนรู้แบบพื้นฐานไปจนถึงการเรียนรู้ที่ซับซ้อน ดังนี้

1. การเรียนรู้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ (Signal Learning)
2. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus Response Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเชื่อมโยง (Connection) การตอบสนองที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่างๆ โดยที่เมื่อได้ตอบสนองอย่างถูกต้องหรือเหมาะสมก็จะได้รับรางวัล หรือตัวเสริมแรง หรือเกิดความพอใจ หรืออยาก

ตอบสนองเช่นนั้นซ้ำๆ การเรียนรู้แบบนี้ต่างจากการเรียนรู้แบบแรก เพราะการตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจ ส่วนแบบแรกการตอบสนองเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจและการเรียนรู้แบบนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองที่สูงกว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ดังกล่าวอาจสรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้

2.2.1 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองจะค่อยๆ พัฒนาค้นขึ้นทีละน้อย

2.2.2 การตอบสนองของผู้เรียนที่แสดงตอบโต้สิ่งเร้านั้นจะเป็นการตอบสนองที่ผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้นตามโอกาสที่ได้กระทำซ้ำๆ

2.2.3 การเรียนรู้แบบนี้จะเป็นการเชื่อมโยงการตอบสนองบางอย่างต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าอื่นๆ จะไม่มีความหมายที่จะทำให้เกิดการตอบสนองเช่นเดียวกับที่ได้ตอบโต้สิ่งเร้าเฉพาะอย่างนั้น

2.2.4 สิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนี้ ก็คือ รางวัลหรือตัวเสริมแรง คือว่ารางวัลจะทำให้ผู้กระทำเกิดความพอใจ และเป็นการเพิ่มโอกาสที่จะทำให้เกิดการตอบสนองเช่นนั้นซ้ำอีกในทางตรงข้ามเราจะไม่ให้รางวัลต่อการตอบสนองที่เราไม่ต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้การตอบสนองที่เราไม่ต้องการนั้นค่อยๆ ลดและยุติลงไปในที่สุด

จะเห็นว่า การเรียนรู้แบบนี้มีลักษณะคล้ายๆ กับการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) และการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของ สกินเนอร์ (Skinner) นั่นเอง

3. การเรียนรู้ด้านทักษะหรือด้านกลไก (Skill Learning) หรือ (Motor training) เป็นการเรียนรู้ทำนองเดียวกับแบบที่ 2 แต่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพราะประกอบด้วยความสัมพันธ์ และการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไป และเห็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองในรูปของการใช้กลไกของกล้ามเนื้อและทักษะ ตัวอย่างเช่น เด็กที่จะเรียนรู้การเปิดประตู ก็จะมีลำดับของกิจกรรมต่อเนื่องเป็นสายโซ่ ดังนี้ มีพวงกุญแจอยู่ในมือ เลือกลูกกุญแจที่จะใช้ขึ้นมาสอดใส่เข้าไปในลูกบิด หมุนลูกกุญแจ จนหมดเสียงแกร๊กแล้วก็ผลักประตูให้เปิดออก

4. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ด้านถ้อยคำ (Verbal Association) การเรียนรู้แบบนี้คล้ายกับแบบที่ 3 แต่ต่างกันที่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าในแบบที่ 1 เป็นการใช้กลไกกล้ามเนื้อ ส่วนแบบที่ 4 เป็นเรื่องของการใช้ถ้อยคำ การเรียนรู้แบบนี้เป็นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบที่ 3

5. การเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่าง (Discrimination Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้า เพื่อจะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นให้ถูกต้อง การเรียนรู้ที่จะมีเรื่องการจัดการสัมผัสเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ตัวอย่างของการเรียนรู้แบบนี้ก็ได้แก่การที่ครูซึ่งสอนในชั้นเรียนสามารถเรียกชื่อผู้เรียนแต่ละคนได้ถูกต้อง นักเรียนจะเรียนรู้ความแตกต่างของ พืช สัตว์ และสารเคมี หรือหินชนิดต่างๆ ซึ่งมีชื่อเรียกต่างๆ กันได้ เด็กเล็กๆ เรียนรู้ที่จะแยกความแตกต่างของสี รูปร่างของสิ่งของ อักษร คำ จำนวน สัญลักษณ์เป็นต้นการเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่างนี้ อาจเป็นการเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่างระหว่างสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งเร้า และการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไป

6. การเรียนรู้สังกะย (Concept Learning) การเรียนรู้สังกะยเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะจัดประเภทของสิ่งเร้าโดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่างๆ เกี่ยวกับสี, รูปร่าง, ขนาด, จำนวน ฯลฯ เป็นหลัก ผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือน และแยกความแตกต่างของสิ่งเร้ามีข้อสังเกตว่าการเรียนรู้สังกะยนี้ การ

ตอบสนองของผู้เรียนไม่ได้เป็นการเชื่อมโยงกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง หากแต่จะเป็นการเชื่อมโยงกับคุณสมบัติทางนามธรรมของสิ่งเร้านั้นๆ แทนเสียว่าการเรียนรู้แบบต่างๆ ที่กล่าวมาทั้ง 5 ประเภทข้างต้น จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ชนิดนี้

7. การเรียนรู้กฎหรือหลักการ (Rule Learning หรือ Principle Learning) กฎ (Rule) หรือหลักการ (Principle) เป็นสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งกับ (Concept) ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป เช่น เมื่อเกิดสิ่งกับความยาวของเส้นตรง และเกิดสิ่งกับเกี่ยวกับความยาวความกว้างของสี่เหลี่ยม เราก็สามารถตั้งเป็นกฎของการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความยาว และความกว้างได้ ตัวอย่างของกฎอื่นๆ หรือในวิชาพีชคณิต $xa + xb = x(a + b)$ เป็นต้น

8. การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem Solving) ในชีวิตของเรานั้นเราจะต้องคิดค้นสิ่งต่างๆ เพื่อตั้งเป็นกฎหรือหลักการเพื่อจะนำไปใช้ควบคุมหรือแก้ปัญหาต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่ตลอดเวลา บางครั้งมนุษย์เราก็จะนำกฎง่ายๆ ที่มีอยู่นั้นมาสัมพันธ์กันเป็นกฎใหม่ที่ซับซ้อนขึ้น ซึ่งการรวมกันเป็นกฎใหม่ดังกล่าวนี้จำเป็นมากที่จะใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ๆ

การแก้ปัญหา หมายถึง การคิดหรือการขยายความคิดออกไปเพื่อหากฎใหม่ๆ (ซึ่งอาจเกิดจากการรวมกฎที่มีอยู่ก่อน เข้าเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่นั้นเอง) ฉะนั้นจะเห็นว่า การแก้ปัญหาเป็นการเรียนรู้ ที่ต้องอาศัยความคิด การแก้ปัญหาและการคิด จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก นอกจากนี้แล้วการแก้ปัญหาต้องอาศัยสิ่งกับ (Concept) และกฎที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนเป็นพื้นฐานสำคัญ จึงสามารถแก้ปัญหาใหม่ๆ ได้

จะเห็นว่านักจิตวิทยาพยายามแบ่งการเรียนรู้ออกเป็นประเภทต่างๆ ไม่เหมือนกัน ซึ่งยังมีอีกหลายท่านที่แบ่งประเภทของการเรียนรู้แตกต่างจากที่กล่าวมา อย่างไรก็ตามชนิดของการเรียนรู้ที่นักจิตวิทยาส่วนใหญ่ มีความเห็นพ้องกันนั้น อาจจำแนกออกได้เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 4 แบบด้วยกัน คือ

1. การเรียนรู้สิ่งกับ
2. การเรียนรู้ทักษะ
3. การเรียนรู้เจตคติ
4. การเรียนรู้การแก้ปัญหา และการคิด

ในจำนวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภทนี้ การเรียนรู้สิ่งกับและทักษะจะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าการเรียนรู้เจตคติ ความซาบซึ้ง และการเรียนรู้การแก้ปัญหาและการคิด

- การเรียนรู้สิ่งกับช่วยพัฒนาบุคคลให้เกิดความรอบรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์และปัญหาวิชาต่างๆ
- การเรียนรู้ทักษะช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วทางกลไก และทำให้ผลการกระทำมีประสิทธิภาพ
- การเรียนรู้เจตคติและความซาบซึ้งจะมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกและแรงจูงใจนับเป็นรากฐานของการที่จะพัฒนาคนให้มีความฝักใฝ่ค้นคว้า หรือที่จะทำให้เกิดทักษะและสิ่งกับ
- การเรียนรู้การแก้ปัญหาและการคิดจะเป็นรากฐานที่จะพัฒนาบุคคลให้สามารถแก้ปัญหา การปรับตัวและปรุ่แต่งให้เป็นบุคคลประเภทสร้างสรรค์ (Creative people) ที่สังคมปรารถนา

2. แนวคิดการมีส่วนร่วม

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมมีความหมายหลากหลายและแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

Cohen และ Uphoff (๑๙๗๗ : ๗-๙) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมโดยทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจได้เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการปฏิบัติการด้วย เช่น ในการจัดองค์กร การกำหนดกิจกรรมพัฒนา การตัดสินใจยังมีการเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องผลประโยชน์ การประเมินผลในกิจกรรมการพัฒนาด้วย ซึ่งจะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวโดยตรงกับการปฏิบัติการและเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วยเหมือนกันโดยที่ผลประโยชน์เป็นผลมาจากการปฏิบัติการและผลประโยชน์นั้นก็นำมากำหนดให้มีการประเมินผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจทั้งสิ้นนั่นเองนอกจากนี้ก็จะมีผลสะท้อนกลับจากการประเมินผลและการปฏิบัติงานกลับไปสู่การตัดสินใจเลือกปัญหาอีกครั้ง

อคิน รพีพัฒน์ (2531 : 101) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่ทำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้ามาร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหากแต่ทุกอย่างจะต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง

สุรชาติ โคตรทุม (2541 : 65) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหลายๆ คนเข้าร่วมกันทำงาน เพื่อจุดมุ่งหมายร่วมกัน และทำงานให้สำเร็จ งานที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน หลายๆ คนจะต้องมีการร่วมมือซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการพัฒนาตามกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ขององค์กรซึ่งประกอบด้วย การริเริ่มประเมินปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ไขปัญหาลงมือดำเนินการได้รับผลประโยชน์ และขั้นตอนติดตามประเมินผลการดำเนินการ และร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาเปลี่ยนแปลง

2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของทุกคนที่เราเคารพให้การยอมรับและยกย่อง โดยการให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องให้คนหมู่มากเหล่านี้ได้มีสิทธิมีเสียงในการแสดงออก กลยุทธ์ทั้งหลาย ในการพัฒนายังไม่สามารถส่งผลถึงกลุ่มประชาชน ผู้ด้อยโอกาสและยากจน และในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มคนผู้ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น ที่ผ่านมามีพบว่า มีโครงการจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จโดยอาศัยวิธีให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มและจัดตั้งองค์กรประชาชน ใน

ขณะเดียวกันมีโครงการที่ล้มเหลวเป็นจำนวนมากเนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่มหรือของกลุ่มอันเป็นผลมาจากความรู้สึกผูกพันของสมาชิกแต่ละคนที่เข้ามาร่วมเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของเขาและในขณะเดียวกันของได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยการมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ประชาชนย่อมรู้ดีว่า ตนกำลังต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากแก้ปัญหาอย่างไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาย่อมช่วยให้สนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า

2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

Cohen และ Uphoff (1977: 219–222) แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ธีรพงษ์ แก้วหาญ (2543: 152) ได้สรุปแนวคิดการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการพัฒนาเป็นการวัดเชิงคุณภาพออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้
3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงานประสาน งานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งทางวัตถุและจิตใจ
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใดซึ่งในการประเมินอาจเป็นการประเมินย่อยเป็นการประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะหรือกระทำในรูปแบบของการประเมินรวมซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอด

2.4 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534: 179-181) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนา มีดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านบุคคล ผู้ที่จะทำงานพัฒนาเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชนต้องสร้างเงื่อนไขของบทบาทของตนให้พร้อมที่จะเข้าไปทำงาน ต้องมีทัศนคติและจิตสำนึกต่อประชาชนอย่างเหมาะสม การยอมรับศักดิ์ศรีของคนที่เขาเทียบกันมีความเชื่อเคารพในตัวประชาชน พร้อมทั้งจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมในการพัฒนา การส่งเสริมให้เหมาะสมและในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน รวมถึงบุคคลที่มีความสามารถ มีความคิดริเริ่มในการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา อย่างเต็มความสามารถ

2. ปัจจัยด้านการบริการ เป็นผลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามระเบียบทางราชการหรือองค์กรพัฒนาเอกชน การนำมาใช้มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติพอควร เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ค่อนข้างเป็นอิสระไม่ผูกพันกับระเบียบทางราชการจนเกินไป

3. ปัจจัยด้านโครงสร้างชุมชน แบ่งออกเป็นหลายองค์ประกอบ ได้แก่

3.1 ลักษณะความสัมพันธ์ของชุมชน ชุมชนมีความสัมพันธ์ลักษณะปฏิกิริยาซึ่งกันเป็นญาติพี่น้อง การมีส่วนร่วม จะดีกว่าชุมชนที่มีประชาชนมาจากหลายวัฒนธรรมต่างกันมาอยู่ด้วยกัน

3.2 โครงสร้างของประชากร ชุมชนที่มีโครงสร้างของประชากรวัยแรงงานมากและอยู่ในท้องถิ่นการมีส่วนร่วมจะมีมากกว่า โครงสร้างชุมชนที่วัยแรงงานย้ายออกไปทำงานที่อื่น

3.3 วัฒนธรรมชุมชนที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เช่น การมีคนในชุมชนมีความเห็นอกเห็นใจและเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือผู้อื่น จะทำให้ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมมากกว่าในชุมชนที่ต่างคนต่างอยู่

3.4 ค่านิยมของชุมชน เช่น ค่านิยมการนับถือผู้อาวุโส หรือผู้นำชุมชนทำให้ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้

3.5 คุณภาพของประชาชนในชุมชนที่ประชากรมีคุณภาพดี เช่น รายได้ดีการศึกษาดี มีทัศนคติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความตื่นตัวในการพึ่งตนเองจะเอื้ออำนวยให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชนมากกว่า

3.6 โครงสร้างของอำนาจ ซึ่งหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มคนที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของกลุ่มในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน เช่น ผู้นำชุมชนซึ่งส่วนมากจะมีฐานะดีมีความรู้ มีประสบการณ์มากกว่าคนอื่น ถ้าผู้นำเป็นประโยชน์ในการพัฒนา การมีส่วนร่วมก็จะเป็นแกนนำการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.7 ลักษณะของการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ถ้าชุมชนตั้งถิ่นฐานมีลักษณะเป็นกลุ่มจะทำให้ประชาชนรู้จักกันและทำกิจกรรมร่วมกันมากกว่าชุมชนที่ตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายยากต่อการรวมกลุ่ม

3.8 ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของชุมชนว่ามีสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ดีเช่นเป็นชุมชนในเขตชลประทาน หรือประชาชนมีการศึกษาดี มีรายได้จากการเกษตรสม่ำเสมอทุกปีจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและความต้องการของชุมชนดีกว่าชุมชนที่ขาดทรัพยากรและมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 จุดเริ่มผู้พิทักษ์ตัวน้อย: ขยายองค์ความรู้ป่าชุมชนด้วยค่ายเยาวชนคนรักป่า

ชุมชนบ้านท่าขามปัจจุบันได้มีการวางแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ถูกทำลาย และมีการจัดกิจกรรมในการฟื้นฟูพื้นที่ โดยการปลูกป่าขึ้นมาทดแทน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านทั้งป่าบกและป่าชายเลน จากนั้นชุมชนได้เล็งเห็นความสำคัญ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ในชุมชน และจึงเกิดความคิดที่จะปกป้องทรัพยากร จึงได้จัดทำโครงการวิจัยศึกษาข้อมูลทรัพยากร เพื่อเป็นแนวทางการจัดการป่าชุมชนบ้านท่าขาม ต.ทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล โดยมีนายไพฤทธิ์ เทียนยี่เป็นหัวหน้าโครงการ มีการดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน คือเพื่อศึกษาข้อมูลทรัพยากร ป่าบก ป่าชายเลนในชุมชนบ้านท่าขาม และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการป่าบก ป่าชายเลนบ้านท่าขาม มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

จากการดำเนินงานวิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน และกิจกรรมศึกษาข้อมูลทรัพยากร ได้มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากผู้รู้ในชุมชน และลงพื้นที่สำรวจทั้งพื้นที่ป่าบกและป่าชายเลน ทำให้ได้รู้ข้อมูลมีทรัพยากร การใช้ประโยชน์ และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งในช่วงสำรวจได้พบเจอกับปัญหาด้านของป่าภูเขาได้เริ่มมีการถูกบุกรุกจากคนภายนอกหมู่บ้านโดยการลักลอบเก็บของป่า พันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ ด้านของป่าชายเลน ก็มีการปิดอ่าววางยาเบื่อ บุกรุกลักลอบตัดไม้ขาย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับป่าชายเลนในปัจจุบัน เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่มากเกินไป

การบุกรุกป่าชายเลน และป่าบกเพื่อหาผลประโยชน์จากป่าโดยตรงจนเกินขีดความสามารถของป่าตลอดจนการอนุญาตให้เข้าตัดฟันป่าไม้ขายเลน การแปรสภาพป่า ให้เป็นพื้นที่ใช้สอย และการพัฒนาเป็นที่อยู่

อาศัยเพิ่มมากขึ้นจึงก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน ยิ่งไปกว่านั้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ยังทำให้พืชและสัตว์หลายชนิดในป่าบกและป่าชายเลนต่างก็สูญหายไปมากแล้ว

จากฐานข้อมูลทรัพยากรของชุมชนที่ได้มีการศึกษามา สภาพปัญหาการบุกรุกป่า ปริมาณไม้ที่ถูกตัดโค่น ความสมบูรณ์ที่ลดลง จนมีการสร้างกระแสความเคลื่อนไหวในชุมชน กับผู้ที่ขึ้นไปดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าว โดยผ่านการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชน เพื่อสร้างกระแสการอนุรักษ์ป่าบ้านท่าขามขึ้น และยังเป็นการขยายแนวคิดสู่เยาวชนรุ่นใหม่ผู้เป็นลูกหลานของป่าแห่งนี้ต่อไป

การจัดกิจกรรมเรียนรู้เรื่องป่าให้กับเยาวชน ค่ายเยาวชนรักษ์ป่าบ้านท่าขาม ด้วยความร่วมมือกันระหว่างทีมวิจัย กับชุมชน โดยสภาองค์กรชุมชน ตำบลทุ่งหว้า และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า ร่วมสมทบทุนสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 15,000 บาท และวิทยากรให้ความรู้เรื่องการพัฒนาชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

ซึ่งจากการจัดค่ายเยาวชน เยาวชนได้เรียนรู้ทั้งในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณีด้วย แต่จะให้ความสำคัญในเรื่องทรัพยากรเป็นหลัก ในด้านป่าบก และป่าชายเลนโดยการจัดกิจกรรมเรียนรู้ได้ให้เยาวชนได้ลงพื้นที่ป่าที่เกิดปัญหาจริงๆ เพื่อจะได้เห็นปัญหาร่วมกันก่อน แล้วบรรยายถึงคุณค่าความสำคัญที่ควรรักษาเอาไว้ และยังได้เรียนรู้ข้อพันธุ์ไม้ที่สำคัญด้วย ซึ่งการจัดค่ายเยาวชนในครั้งนี้เป็นการเริ่มต้นของการรวมตัวของคนในชุมชนที่จะได้รับรู้ปัญหาของป่าบ้านท่าขามด้วย เนื่องจากค่ายเยาวชนสามารถดึงดูดชาวบ้านละแวกใกล้เคียง แกนนำชุมชน ร่วมกระทั่งเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ได้ ถึงจะเป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ก็ตาม ในส่วนของเยาวชนที่เข้าเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งนี้ ได้มีการสะท้อนผลการเรียนรู้ออกมาในรูปแบบการแสดงละคร บางกลุ่มสื่อให้เห็นถึงทรัพยากรที่มีในชุมชน บางกลุ่มสื่อถึงวิถีชีวิตคนในชุมชนที่อยู่ร่วมกับป่าอย่างรู้คุณค่า และบางกลุ่มก็สื่อให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันแก้ปัญหาด้วยกัน กิจกรรมค่ายยังมีเจ้าหน้าที่จากป่าไม้มาให้ความรู้เรื่องป่าบกและป่าชายเลนในอำเภอทุ่งหว้า และประธานเครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดสตูล มาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเพิ่มเติมอีก

3.2 บทคัดย่อ : โครงการ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ การดำเนินการในระยะเวลา 1 ปี 3 เดือน นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2555 ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2556 มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ ในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ 3) เพื่อศึกษาปัจจัย เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องต่อการ

จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ

กระบวนการศึกษาของโครงการเน้นการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมเป็นหลักมีการจัดประชุมทำความเข้าใจแนวทางกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองสอ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสมบูรณ์ ซึ่งสังกัดเทศบาลตำบลหนองสอ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ประกอบกับใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้องเพื่อประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย รวมถึงสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้ และสภาพการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง และสัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำ คณะผู้บริหารและพนักงานเทศบาล ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ผู้เฒ่าผู้แก่ ชาวบ้าน ครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหนองสอ และครู ผู้ดูแลเด็กของทั้ง 2 แห่ง

ข้อค้นพบของโครงการมีดังนี้ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานการณ์และสภาพบริบท ต้นทุนทางสังคมและทรัพยากรในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสองแห่ง 2) การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการศึกษา พบว่าเด็กมีพัฒนาการตามวัย ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา แต่แตกต่างกันตามศักยภาพ ตามวัย และการอบรมเลี้ยงดู 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน เทศบาล และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็ก พบว่า ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสองแห่งได้รับการดูแลด้านงบประมาณจากเทศบาลตำบลหนองสอ ซึ่งเป็นต้นสังกัดทุกปี โดยสนับสนุนด้านอาหารกลางวัน นม การจัดซื้อสื่ออุปกรณ์ เงินเดือนและสวัสดิการของครูผู้ดูแลเด็ก 4) ปัจจัย เงื่อนไข ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วม ที่สำคัญ คือ 1) การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยการร่วมกันรับรู้ปัญหา การเห็นความสำคัญของเด็กและผลกระทบที่จะเกิดกับเด็ก 2) การร่วมกันจัดการเรียนรู้ให้เด็ก โดยต้องใช้วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและสิ่งที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก และ 5) แนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีแนวทางที่สำคัญคือ 1) การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมระบุมปัญหา 2) การสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจปัญหาร่วมกัน และเข้าใจข้อจำกัดในการทำงานต่างๆของแต่ละฝ่าย 3) การร่วมกันคิดวางแผนการแก้ปัญหาและระบุมวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก 4) การดำเนินการแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติและเมื่อได้ปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ร่วมกันเมื่อเข้าใจและร่วมกำหนดคุณลักษณะเด็กของชุมชน เป็นการนำไปสู่การระบุมวิธีการในการร่วมกันพัฒนาเด็ก

การดำเนินการวิจัยในโครงการนี้ ได้เสร็จสิ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำให้นักวิจัย ทั้งที่เป็นนักวิชาการ และนักวิจัยในพื้นที่ ตลอดจนนิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัยได้เกิดการเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในหลายประเด็น ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ เป้าหมายในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยสำเร็จ และทำให้เด็กๆในชุมชนมีคุณภาพชีวิตในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม งานการพัฒนานั้น คงไม่สามารถหยุดไว้เพียงเท่านั้น ด้วยชุมชน ผู้ปกครอง และครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังหวังว่า เด็กจะได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง จึงยังมีประเด็นที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันเร่งหาทางออกให้แก่เด็กในพื้นที่ต่อไป การดำเนินการวิจัยในโครงการนี้ ได้เสร็จสิ้นไปส่วนหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำให้นักวิจัย ทั้งที่เป็นนักวิชาการ และนักวิจัยในพื้นที่ ตลอดจนนิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัยได้เกิดการเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในหลายประเด็น ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ

เป้าหมายในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยสำเร็จ และทำให้เด็กๆในชุมชนมีคุณภาพชีวิตใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม งานการพัฒนานั้น คงไม่สามารถหยุดไว้เพียงเท่านี้ ด้วยชุมชน ผู้ปกครอง และครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังหวังว่า เด็กจะได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง จึงยังมีประเด็นที่ทุก ฝ่ายจะต้องช่วยกันเร่งหาทางออกให้แก่เด็กในพื้นที่ต่อไป อาทิ การจัดหาสถานที่ในการจัดสร้างหรือปรับปรุง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เหมาะสม หรือ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ปลอดภัยจาก มลภาวะ การต่อยอดการจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และสังคมของชุมชนหนองสอ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีความพร้อมในการดำรงชีวิต มีความรักในถิ่นฐานบ้านเกิด และสามารถร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

บทที่ 3

กระบวนการวิจัย

โครงการ “การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอบึง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1” ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์การอพยพของเด็กและเยาวชนในเขตบริการของโรงเรียนบ้านพะแะ ในระยะที่ 1 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

- ประวัติศาสตร์ของชุมชน
- สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ,สังคม,วัฒนธรรมของชุมชนและทรัพยากร
- วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน
- สถานการณ์การอพยพแรงงานของคนในชุมชน
- วิธีการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่อพยพแรงงาน
- สถานการณ์การศึกษาของเด็กในชุมชน
- ศักยภาพความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การจัดการเรียนรู้เสริมสำหรับเด็กแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ขอบเขตพื้นที่เป้าหมาย

ชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ 4 หมู่บ้าน

1. หมู่บ้านหนองยาว หมู่ที่ 9 จำนวน 68 ครัวเรือน
2. หมู่บ้านพะแะเหนือ หมู่ที่ 12 จำนวน 90 ครัวเรือน
3. หมู่บ้านพะแะใต้ หมู่ที่ 8 จำนวน 75 ครัวเรือน
4. หมู่บ้านสุขสวัสดิ์ หมู่ที่ 11 จำนวน 22 ครัวเรือน

รวม 255 ครัวเรือน

3. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

- ผู้นำ/ผู้รู้ในชุมชน
- ชาวบ้าน/ครอบครัวผู้อพยพแรงงาน

- เด็ก/เยาวชน
- ครูโรงเรียนบ้านพะวะ
- พระสงฆ์
- ครูอาสาสุขสวัสดิ์คีนถิ่น

4. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 18 เดือน (นับตั้งแต่การได้รับอนุมัติโครงการ)

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ระยะที่1: การศึกษาข้อมูล

1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
2. ประชุมชี้แจงโครงการต่อชุมชน
3. อบรมการเก็บข้อมูลวิจัยท้องถิ่น
4. ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน
 - ภูมิศาสตร์/ที่ตั้ง
 - ประวัติศาสตร์ชุมชน
 - วัฒนธรรม /ประเพณี /ความเชื่อ
 - ประชากร/ผู้นำ /กลุ่มกิจกรรม /กลุ่มเครือข่าย /กลุ่มชาติพันธุ์
 - อาชีพและรายได้ /วิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน
5. ศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะวะ
6. ศึกษาสถานการณ์การศึกษาและการอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะวะ
7. ประชุมทีมวิจัยและที่ปรึกษาสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาเบื้องต้น
8. ศึกษาภูมิปัญญาของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะวะ
9. ประชุมกลุ่มระดมข้อมูลแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาสำหรับเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะวะ
10. ประชุมทีมวิจัยและที่ปรึกษาสรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาระยะที่1และเตรียมนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน
11. จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษาระยะที่1ต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงาน มีดังต่อไปนี้

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 8 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 22 คน	1. ประสานทีมวิจัย 2. จัดเตรียมสถานที่ประชุม 3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 4. ประชุมสร้างความเข้าใจการดำเนินงานและทบทวนโครงการ / แบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของ ทีมวิจัย / วางแผนการทำงานร่วมกัน 5. สรุปผลการประชุมและนัดวันทำกิจกรรมต่อไป 6. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 1 (1 วัน)	1. นักวิจัยเข้าใจโครงการและแผนดำเนินโครงการอย่างชัดเจนทุกคน 2. นักวิจัยเข้าใจบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง
2. ประชุมชี้แจงโครงการต่อชุมชน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 6 คน - ชาวบ้าน/ ผู้นำชุมชน 22 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 42 คน	1. ประสานงานกลุ่มเป้าหมาย 2. จัดเตรียมสถานที่ประชุม 3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 4. ประชุมชี้แจงโครงการวิจัยและวางแผนการศึกษาร่วมกับชุมชน 5. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 2 (1 วัน)	1. ชุมชนมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการและเข้าใจแนวทางวิธีการทำงานวิจัย 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการวิจัย 3. เกิดความร่วมมือกันระหว่างทีมวิจัย และชุมชน
3. อบรมการเก็บข้อมูลวิจัยท้องถิ่น	- ทีมวิจัย 12 คน รวม 12 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. ประสานวิทยากร 3. จัดเตรียมสถานที่อบรม 4. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดอบรมทีมวิจัยเรื่องแนวคิดเพื่อท้องถิ่นและออกแบบเครื่องมือการศึกษา 6. สรุปผลการอบรม 7. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 3 (2 วัน)	1. นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2. นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 3. ได้เครื่องมือและเข้าใจวิธีการนำ

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
				เครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูล
4. ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน - ประวัติศาสตร์ชุมชน - วัฒนธรรม / ประเพณี / ความเชื่อ - ประชากร/ผู้นำ / กลุ่มกิจกรรม / กลุ่มเครือข่าย / กลุ่มชาติพันธุ์ - อาชีพและรายได้ / วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3 คน - ผู้นำผู้รู้ 13 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 30 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเนื้อหา ประเด็นที่จะศึกษาข้อมูลเอกสาร 3. กำหนดคนที่จะรับผิดชอบในการศึกษาข้อมูลเอกสารตามประเด็นที่กำหนด 4. ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง 5. เดินสำรวจและจัดทำแผนที่ชุมชน 6. ผู้รู้เล่าเรื่องประวัติศาสตร์ชุมชน 7. ประชุมกลุ่มระดมข้อมูล 8. สรุปเนื้อหาที่ได้จากการศึกษา 9. บันทึกรายงานการทำงานกิจกรรม	เดือนที่ 4 (3 วัน)	ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชน เรื่อง - ประวัติศาสตร์ชุมชน - วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อของชุมชน - ประชากร/ผู้นำ/กลุ่มกิจกรรม/กลุ่มเครือข่าย/กลุ่มชาติพันธุ์ - อาชีพและรายได้ - เกิดกระบวนการเรียนรู้ชุมชนตนเองร่วมกัน
5. ศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวะ	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3 คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ตัวแทนหมู่บ้าน 6 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 7 คน รวม 30 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมประเด็นคำถามในการเก็บข้อมูล 3. เตรียมความพร้อมของนักวิจัยในการเก็บข้อมูล 4. เตรียมเอกสาร 5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ 6. เดินสำรวจ 7. ประชุมกลุ่ม 8. สรุปและตรวจสอบข้อมูล 9. บันทึกรายงานการทำงานกิจกรรม	เดือนที่ 5 (2 วัน)	- ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวะ - ได้มีความรู้ความเข้าใจในระบบวิถีชีวิตของชุมชนร่วมกัน - ได้รู้ถึงสถานการณ์ปัญหาและแนวทางในการจะร่วมกันในการแก้ไขปัญหา
6. ศึกษาสถานการณ์การศึกษาและการอพยพแรงงานของ	ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 3	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมประเด็นคำถามในการเก็บข้อมูล	เดือนที่ 6 (2 วัน)	ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ การศึกษาของเด็กและการอพยพ

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอน/วิธีการ	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขต บริการโรงเรียนบ้าน พะวะ	คน - พี่เลี้ยง 2 คน - ครอบครัว อพยพแรงงาน 10 คน - ผู้นำ/ผู้รู้ 3 คน รวม 30 คน	3. เตรียมความพร้อมของนักวิจัยใน การเก็บข้อมูล 4. เตรียมเอกสาร 5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ 6. เดินทางสำรวจ 7. ประชุมกลุ่ม 8. สรุปลและตรวจสอบข้อมูล บันทึกรายงานการทำกิจกรรม		แรงงานของชุมชน - ได้รู้ถึงสถานการณ์ ปัญหาและแนวทางในการ จะร่วมกันในการแก้ไข ปัญหา
7. ประชุมทีมวิจัย และที่ปรึกษาสรุป วิเคราะห์ข้อมูลผล การศึกษาเบื้องต้น	- ทีมวิจัย 12 คน - ที่ปรึกษา 5 คน - พี่เลี้ยง 2 คน รวม 19 คน	1. ประสานกลุ่มเป้าหมาย 2. เตรียมเอกสาร ข้อมูลสำหรับการ สรุปและวิเคราะห์ 3. เตรียมสถานที่ประชุม 4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ 5. จัดประชุมทีมสรุปวิเคราะห์ข้อมูล 6. สรุปลและบันทึกผลการประชุม 7. บันทึกรายงานการทำกิจกรรม	เดือนที่ 7 (1 วัน)	- ทีมวิจัยมีชุดข้อมูล ความรู้จากการวิเคราะห์ เบื้องต้นในการรวบรวม เป็นเอกสาร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

โครงการ “การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติพันธุ์กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1” ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแค่การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระยะที่ 1 ซึ่งโครงการติดปัญหาด้านการทำงานในพื้นที่ จึงไม่สามารถเคลื่อนงานต่อไปได้ จึงขอสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษามาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ทีมวิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน ดังต่อไปนี้

สภาพทั่วไป

1. ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอยะบิง ระยะทางห่างจากอำเภอยะบิง 12 กิโลเมตร

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลหนองคำและตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลปราสาทเยอ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลศรีโนนงาม อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลโนนปูน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

2. เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์ มีพื้นที่จำนวน 32 ตารางกิโลเมตร หรือจำนวน 17,137 ไร่

3. ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

4. จำนวนหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเขตเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์ ทั้ง 12 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านโนนปลัด	หมู่ที่ 7 บ้านอาลัย
หมู่ที่ 2 บ้านเขวา	หมู่ที่ 8 บ้านพะวงะใต้
หมู่ที่ 3 บ้านจ้งเญญ	หมู่ที่ 9 บ้านหนองยาว
หมู่ที่ 4 บ้านหนองอีไทย	หมู่ที่ 10 บ้านระหาร
หมู่ที่ 5 บ้านห้วย	หมู่ที่ 11 บ้านสุขสวัสดิ์
หมู่ที่ 6 บ้านสลักไถ	หมู่ที่ 12 บ้านพะวงะเหนือ

5. จำนวนประชากร

ตำบลสุขสวัสดิ์ มีประชากรทั้งสิ้น 5,577 คน แยกเป็น ชาย 2,737 คน หญิง 2,840 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 176 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวน 1,281 ครัวเรือน

6. สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือ ทำนา ปลูกผักสวนครัว หลังฤดูเก็บเกี่ยวจะออกไปรับจ้างตามสถานที่ต่างๆ

7. สถานศึกษา

7.1 โรงเรียนประถมศึกษา	6 แห่ง
7.2 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน	12 แห่ง
7.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1 แห่ง

8. การสาธารณสุข

8.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลบ้านพะแวงตำบลสุขสวัสดิ์ 1	1 แห่ง (ศูนย์บริการสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตั้งอยู่ที่ หมู่ 12 บ้านพะแวงเหนือ)
8.2 ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	3 แห่ง
8.3 อัตราการมีส้วมและใช้ส้วมราดน้ำ	100%

9. สถาบันทางศาสนา

9.1 วัด/สำนักสงฆ์	7 แห่ง
9.2 โบสถ์(ศาสนาคริสต์)	- แห่ง

10. การคมนาคม

การติดต่อระหว่างหมู่บ้านในตำบล การคมนาคมอยู่ในเกณฑ์ดี ไปมาค่อนข้างสะดวกเพราะ ได้รับการพัฒนาในระดับหนึ่ง และกำลังได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับมาตรฐาน

11. การไฟฟ้า (แสดงถึงจำนวนหมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึง และจำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้า)

ทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์มีไฟฟ้าเข้าถึง ประชากรมีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน มีบางครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้

12. แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ,ลำห้วย	2 สาย
--------------	-------

13. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

13.1 ฝาย	3 แห่ง
13.2 บ่อน้ำตื้น	3 แห่ง
13.3 บ่อโยก	2 แห่ง
13.4 ประปาหมู่บ้าน	5 แห่ง

14. ข้อมูลอื่นๆ

14.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ (แสดงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ใน อบต.) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์มีทรัพยากรธรรมชาติ คือ ที่ดินสาธารณประโยชน์ป่าโคกพะวะวะ ที่ดินป่าดงหนองไผ่,ป่าโคกโนนบก,ป่าแซม

14.2 ทรัพยากรน้ำ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์ มีลำน้ำสำคัญ 2 สาย สำหรับใช้เพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง คือ ห้วยทา,ห้วยแฮด

14.3 ทรัพยากรดิน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสุขสวัสดิ์ ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย

15. ข้อมูลกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพในตำบลสุขสวัสดิ์

ชื่อกลุ่ม	ประธาน	หมู่บ้าน	หมายเหตุ
1. กลุ่มข้าวหลามเพื่อสุขภาพสตรีบ้านสุขสวัสดิ์	นางสังวาล บาททอง	บ้านสุขสวัสดิ์	
2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปเนื้อสัตว์	นางสมภาร แซ่ชื่อ	บ้านโพนปลัด	
3. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ด้ายประดิษฐ์แม่บ้านเขวา	นางแพงศิริ ทองย้อย	บ้านเขวา	
4. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีทอผ้าไหมมัดหมี่บ้านระหาร	นางจิรารัตน์ วิทยา	บ้านระหาร	
5. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่บ้านอาลัย	นางพัชรดา ยาศรี	บ้านอาลัย	
6. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสุขสวัสดิ์	นางจุไรพร วงหงส์	บ้านสุขสวัสดิ์	
7. นางสาวเสาวภา สุกะตะ	นางสาวเสาวภา สุกะตะ	บ้านหนองอีไทย	
8. นางจันจิรา สุนันท์	นางจันจิรา สุนันท์	บ้านหนองอีไทย	
9. กลุ่มข้าวกล้องงอกหอมมะลิบ้านหนองอีไทย	นางเสน สลับศรี	บ้านหนองอีไทย	
10. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านโพนปลัด	นางสมคิด บุญประสบ	บ้านโพนปลัด	

16. วัฒนธรรมประเพณี

วัฒนธรรมประเพณีในตำบลสุขสวัสดิ์

ชื่อกิจกรรม	รายละเอียด	จัดช่วงเดือน	สถานที่จัด
1. ประเพณีทำบุญตักบาตรปีใหม่	ทำบุญตักบาตรแด่พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 6 วัด	มกราคม	อบต.สุขสวัสดิ์
2. ประเพณีบุญข้าวจี๋	ทำบุญวันเพ็ญเดือนสาม โดยการทำข้าวจี๋ไปถวายพระ พร้อมอาหารความหวานอื่นๆ	กุมภาพันธ์	ทั้ง 12 หมู่บ้าน
3. ประเพณีบุญพระเวส	ทำบุญตักบาตร เทศน์มหาชาติ เรื่องพระเวสสันดร	มีนาคม	ทั้ง 12 หมู่บ้าน
4. ประเพณีรำแม่ด/ผีฟ้า	เป็นการสะเดาะเคราะห์ ปิดเป่าสิ่งชั่วร้ายและการรักษาโรค	มีนาคม	ทั้ง 12 หมู่บ้าน
5. ประเพณีสงกรานต์	ทำพิธีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ที่เคารพในชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ตักบาตรพระสงฆ์	เมษายน	ทั้ง 12 หมู่บ้าน/อบต.สุขสวัสดิ์
6. วันผู้สูงอายุ	จัดพิธียกย่องเชิดชูเกียรติผู้สูงอายุ/ทำบุญตักบาตร	เมษายน	อบต.สุขสวัสดิ์
7. ประเพณีบุญบั้งไฟ	ประเพณีขอฝนจากพระยาแถน เพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล	พฤษภาคม	อบต.สุขสวัสดิ์
8. ประเพณีเลี้ยงตาแฮก	ทำพิธีเช่นสรวงเจ้าที่เจ้านา เพื่อความเป็นสิริมงคลให้ข้าวกล้าในนาเจริญงอกงาม	มิถุนายน	ทั้ง 12 หมู่บ้าน
9. ประเพณีบุญเข้าพรรษา	นำเทียนไปถวายพระ/ตักบาตรพระสงฆ์ ถวายภัตตาหารเครื่องไทยทาน และเครื่องอาบน้ำฝน	กรกฎาคม	วัดทั้ง 6 วัด ในเขต อบต.สุขสวัสดิ์
10. ประเพณีบุญข้าวสาก	นำอาหารความหวานพร้อมข้าวสาก (กระยาสารท) ไปถวายที่วัด พร้อมเครื่องไทยทาน	กันยายน	ทั้ง 12 หมู่บ้าน
11. ประเพณีออกพรรษา	ถวายพระ ผ้าห่มและตักบาตรเทโวโรหณะ	ตุลาคม	ทั้ง 12 หมู่บ้าน/อบต.สุขสวัสดิ์
12. ประเพณีบุญกฐิน	เพื่อนำข้าวเม่าไปถวายพระ	พฤศจิกายน	ชาวบ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน

	พร้อมสำหรับคาวหวาน ตอน บ่ายฟังเทศน์มหาชาติ		
--	---	--	--

สถานการณ์ชนเผ่าชาวกูย เยอ ในจังหวัดศรีสะเกษ

ชาวล่วย (กูย) มีกระจายอยู่หลายจังหวัดทางภาคอีสานตอนล่าง ที่มีอยู่หนาแน่นได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ จังหวัดศรีสะเกษ ยังเป็นเมืองที่มีชาวล่วย (เรียกตนเองว่า กูย กุย โกย หรือกวย) อาศัยอยู่กันทั้งเมือง มีพวกลาวเวียง (สาขาเวียงจันทน์) ปะปนอยู่บ้างบางหมู่บ้าน แต่วัฒนธรรมของชาวลาวได้เข้ามามีอิทธิพลในหมู่ชาวล่วย จึงทำให้มีการผสมผสานวัฒนธรรม

ภาพจาก huso.sskru.ac.th

ภาษาส่วย เป็นกลุ่มภาษาเดียวกับภาษามอญ - เขมรสาขาหนึ่ง ชาวล่วยแต่ละถิ่นจะมีการใช้สำเนียงภาษาที่แตกต่างกันไป แต่ถ้าหากใช้ระบบเสียงมาเป็นเกณฑ์ ในการแบ่งอาจแบ่งภาษาส่วยออกได้เป็นสองกลุ่มใหญ่คือ กลุ่มภาษากูย (กูย - กูย) และกลุ่มภาษากวย (กวย - กวย) ปัจจุบันชาวล่วยส่วนใหญ่พูดได้ทั้งภาษากูย และภาษาไทยกลาง ในชุมชนส่วยที่ไม่มีผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสาน จะไม่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน ในชุมชนส่วยที่มีคนเขมร และคนลาวอาศัยปะปนกัน จะพูดภาษากันและกันได้

คนไทยรู้จักพวก กวย กุย กูย ในฐานะชนชาติหนึ่งมานานแล้ว ในกฎหมายลักษณะอาญาหลวง พ.ศ. ๑๙๗๔ ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ (เจ้าสามพระยา) ได้ประกาศห้ามยกลูกสาวให้แก่คนต่างชาติต่างศาสนา ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ กบัตัน วิลันดา กุลา ชาว มลายู แวก กวย แกว และในมาตรา ๒๕ ของกฎหมายปีเดียวกันนั้น ก็กล่าวถึงชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในประเทศสยาม ว่ามีแขกพราหมณ์ ญวน (แกว) ฝรั่งเศส อังกฤษ จีน จาม วิลันดา ชาว มลายู กวย ขอม พม่า รามัญ

ชาวล่วยชอบอพยพเคลื่อนย้ายอยู่เสมอ เพื่อแสวงหาที่ดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก การอพยพเข้ามาในประเทศไทยทางตอนล่างของภาคอีสาน เริ่มแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์ ฯ (พ.ศ.๒๑๙๙ -

๒๒๓๑) และได้มีการอพยพครั้งใหญ่เข้ามาในเขตจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ ในปลายสมัยอยุธยาจนถึงสมัยธนบุรี (พ.ศ.๒๒๔๕ - ๒๓๒๖) ชาวส่วยแต่ละกลุ่มอพยพมาตั้งหลักแหล่ง หรือหาบริเวณล่าช้างแหล่งใหม่ เพราะมีความชำนาญในการเดินป่า และฝึกช้าง การอพยพได้หยุดลง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ความเชื่อทางศาสนาของชาวส่วย มีลักษณะผสมผสานระหว่างพระพุทธศาสนากับการนับถือผี ในชุมชนชาวส่วยจะมีทั้งวัดและศาลผีประจำหมู่บ้าน บนบ้านจะมีหิ้งบูชาผีบรรพบุรุษ บางบ้านจะสร้างเป็นศาลผีบรรพบุรุษไว้ใกล้กับศาลเจ้าที่ บ้านส่วนใหญ่จะมีห้องบูชาพระพุทธรูปไว้ในบ้าน และจะสร้างศาลผีบรรพบุรุษไว้ใกล้บ้าน การเซ่นผีบรรพบุรุษจะทำอย่างน้อยปีละครั้ง

ส่วย เดิมเรียกว่า "กวย หรือ "กูย" ตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณเมืองอัตปือแสนแป (ประเทศลาวในปัจจุบัน) ต่อมาถูกพวกลาวแย่งที่ทำกิน จึงอพยพข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตอีสานใต้ พวกส่วยกลุ่มหนึ่งนำโดย " ตากะจะและเซียงขัน " ได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวน (ปัจจุบันคือบ้านดวนใหญ่) ปัจจุบันนี้พวกส่วยได้กระจายอยู่ตามพื้นที่อำเภอต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอกันทรารมย์ อำเภอกันทรลักษณ์ อำเภอขุนหาญ อำเภอศรีรัตนะ อำเภอไพรบึง อำเภอขุขันธ์ อำเภอปรังค์กู ลักษณะการแต่งกาย ชาย เสื้อคอกลมผ่าหน้า นุ่งโสร่งสีสันต่างๆ หรือกางเกงขาก๊วยสั้น ผ้าขาวม้าคาดเอวหรือคล้องไหล่ หญิง นุ่งผ้าถุง มีเขม หรือไม่มี เข็มมัดหมี่หรือผ้าฝ้าย เสื้อแขนกระบอกสีสันต่างๆ ผ้าเปี่ยงเป็นผ้าขาวม้าหรือผ้าลายลูกแก้วสีครีมดำ

ชาวส่วยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกับชาวกูยซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ประเทศอินเดีย ที่อพยพมาตั้งถิ่นบริเวณตอนเหนือเมืองกำแพงมณฑล ประเทศกัมพูชา เป็นชนชาติที่พูดภาษา ตระกูลมอญ-เขมร ชาวส่วยมีแต่ภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียนหรือตัวอักษรที่เป็นของตนเอง ลักษณะทั่วไป จะผิวดำ ผมหยิก สูงปานกลาง ร่างบึกบึน ชาวส่วยที่ผสมกับพวกนิกรอยด์ ผมจะหยิกมาก และสีผิวดำมาก ส่วนที่ผสมกับกลุ่ม ไทย-ลาว จะมีผิวขาว ชาวส่วยมีการผสมกลมกลืนกับชนชาติอื่นๆจนทำให้เกิดลักษณะทางร่างกายเปลี่ยนแปลง แตกต่างจากเดิม ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๒๐ เขมรได้ใช้อำนาจทหารปราบรัฐอิสระของชาวส่วย เพื่อผนวกอาณาจักรเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งทำให้ชาวส่วยต้องอพยพหนีเพื่อแสวงหาที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก จึงมีการอพยพขึ้นเหนือ สู่อัตปือแสนแป จำปาศักดิ์และสรวน จากหลักฐานพงศาวดารเมืองสุรินทร์ ชาวส่วย ได้อพยพโยกย้ายมาจาก อัตปือแสนแป แคว้นจำปาศักดิ์ และมีการกระจายกันไปหลายกลุ่ม ซึ่งส่วนหนึ่งบอกไว้ว่า ได้ย้ายไปตั้งถิ่นฐานแถบ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ คนส่วยอพยพเข้าไทยครั้งใหญ่ในสมัยปลายอยุธยา(พ.ศ.๒๒๔๕) และมีหัวหน้าของตนเอง คนพื้นถิ่นไทยเรียกชาวส่วยว่า “เขมรป่าดง” และชาวส่วยเรียกตนเองว่ากวย กูย โกย หรือกวย แปลว่า “คน” ปัจจุบัน พบคนกวย ได้ในเขต จังหวัด บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ นครราชสีมา มหาสารคาม อุบลราชธานี และสุพรรณบุรี ชาวส่วยที่อาศัยในภาคอีสานของไทยนั้น เรียกตัวเองว่ากวย หรือกวย แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มด้วยกัน โดยใช้คำว่ากวยนำหน้า คือ

1. กูยมะโฮ อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี อาศัยอยู่ใกล้ภูเข และเรียกตนเองว่า ชาวบรู อยู่เขตอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
2. กูยมะล่อ อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี และศรีสะเกษ
3. ชาวกูยโย หรือ เยอ อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี และศรีสะเกษ

4. ชาวกูยมะลัว หรือมะหลัว อาศัยอยู่จังหวัดศรีสะเกษ และสุรินทร์

ชาวส่วย มีลักษณะนิสัยเป็นคนสุภาพ อ่อนน้อม และซื่อสัตย์ ด้วยสภาพการตั้งถิ่นฐานที่ปนอยู่กับชาวเขมรและชาวลาวทำให้ถูกกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม บ้านของชาวส่วยจะมีลักษณะใต้ถุนสูง ด้านหน้าสูงไว้เลี้ยงช้าง ใต้ถุนใช้เป็นที่วางหูกทอผ้าว่างกระด้าง และวัสดุเครื่องใช้สานด้วยหวายหรือไม้ไผ่

ชาวส่วย มีความเชื่อนับถือวิญญาณ ได้แก่ ภูตผี เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าป่าเจ้าเขา และมีความเชื่อเรื่องปอบและเรื่องขวัญ ในหมู่บ้านจะมีแม่เฒ่าทำหน้าที่ดูแลความเจ็บไข้ เพราะชาวส่วยเชื่อว่าการเจ็บไข้ เกิดจากการกระทำของผี จึงมีการอ้อนวอนให้ผีพอใจ โดยมีการรำ ฝีมอ ผู้ที่รำฝีมอต้องผ่าพิธีไหว้ครู ครอบครู นอกจากนี้ชาวส่วยยังมีพิธีไหว้พระแซ่สันนิษฐานว่า เป็นพิธีที่ได้รับอิทธิพลจากเขมร เป็นพิธีเสี่ยงทายเพื่อดูปริมาณน้ำฝนที่ตกในเดือนต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังนิยมเลี้ยงช้าง ซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ชาวส่วยจะออกไปจับช้างในป่าด้วยการคล้องช้าง เรียกว่า “โพนช้าง” เป็นการจับช้างโดยหมอช้าง ใช้บ่วงบาศก์ที่เรียกว่า “เชือกประก่า” ทำจากหนังควายถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่สิงสถิตของดวงวิญญาณ บรรพบุรุษ ครูบาอาจารย์คล้องเท้าช้าง แล้วผูกกับต้นไม้ นำช้างมาฝึกใช้งาน การคล้องช้างมีปีละครั้ง ช่วงเดือน ๑๑-๑๒ ช้างที่ตายลงจะมีการฝังอย่างดี และจะขุดกระดูกขึ้นมาทำพิธีอุทิศส่วนกุศล ไปให้

การแต่งกายของชาวส่วย หญิงสูงอายุจะนุ่งผ้าที่มีลายใส่เสื้อคอกระเช้า ใส่สร้อยคอลูกปัดเงิน นิยมใส่ดอกไม้หอมไว้ที่ตักหู นิยมทอผ้า เช่น ผ้าจิกกะน้อย เป็นผ้าที่มีลักษณะคล้ายผ้าหางกระรอกมีสีแดงเป็นผ้าสำหรับผู้ชายนุ่งในพิธีการที่สำคัญ ลักษณะการนุ่งจะนุ่งพับจีบด้านหน้า เหมือนการนุ่งโสร่ง ผ้านุ่งของหญิงนิยมทอหมี่คั่น เป็นทางแนวดิ่งย่นพื้นสีน้ำตาล หัวขึ้นเป็นพื้นแดงลายขีด ตีนขึ้นสีดำมีริ้วขาวเหลืองแดง และมีผ้าจะกวี เป็นผ้าคล้ายอันลูซิม ของเขมรเป็นลาทางยาว เป็นผ้าที่ผู้หญิงใช้นุ่งในงานสำคัญๆ

ชาวส่วยรับประทานข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก และรับประทานข้าวเหนียวเป็นบางครั้ง อาหารที่พบเห็นและรับประทานเป็นประจำได้แก่ ตำพริก แกงกบ อาหารอื่นๆ ได้แก่ เขียด กิ้งก่า เอมาสับ ย่างและตำน้ำพริก มดแดงเอามาคั่วใส่พริก มะนาว น้ำปลา กะปิ เกลือ เป็นต้น อาหารดิบที่บริโภค กุ้งฝอย ปลาชิว เรียก “กาฟูห์” ผู้หญิงสูงอายุนิยมเคี้ยวหมากและพลู นอกจากนี้ยังเก็บลูกไม้ชนิดหนึ่งมาเคี้ยวกับหมาก เรียกว่า “ปลัยการ” ชาวส่วยมีการเลี้ยงหมู เป็ด ไก่ และมีการล่่มวัวควาย ในงานพิธีต่างๆ เช่น เซ่นไหว้บรรพบุรุษ งานบวช เป็นต้น

ภาพจาก www.isangate.com

ชาวเยอ เป็นชาวพื้นเมืองกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มภาษามอญ - เขมร เรียกตนเองว่า กวย มีความหมายว่า คน ชาวเยอจัดอยู่ในกลุ่มของชาวกูย มีภาษาพูดเดียวกัน มีบางคำเท่านั้นที่แตกต่างกัน ชาวเยอทั่วไป จะสูงประมาณ ๑๖๕ เซนติเมตร ผิวดำแดง การตั้งหมู่บ้านส่วนใหญ่จะตั้งในเขตใกล้ลำน้ำ หรือลำห้วย ชาวเยอในแต่ละหมู่บ้านมีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติ ปกติชาวเยอมีอาชีพทำนา แต่บางส่วนมีความชำนาญด้านการช่าง เยอ ปัจจุบันนี้ชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอไพรบึง อำเภอรามัน อำเภอพยุห์ และบางส่วนของอำเภอศีลาลาด ลักษณะการแต่งกาย ชาย นุ่งโสร่งหรือผ้าสีต่างๆ เป็นโจงกระเบนมีผ้าขาวม้าคาดเอวหรือคล้องไหล่ เครื่องประดับมีสร้อยคอ หูเงิน เสื้อแขนกระบอก คอกลมหรือคอตั้งสีสนต่าง ๆ นุ่งผ้าถุงโจงกระเบนมีเสื้ออยู่ด้านในสีสนต่าง ๆ แต่ไม่มีลวดลาย มีตุ้มหูเป็นเครื่องประดับ

ตำนานชาวเยอ ในจังหวัดศรีสะเกษ เริ่มต้นที่พญาทตะศิลา เป็นหัวหน้า นำคนเผ่าเยออพยพมาโดยเรือ มาตั้งเมืองคงโคก หรือเมืองคงในอำเภอรามันปัจจุบัน ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล

2. เพื่อศึกษาสถานการณ์การอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ

ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะ ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยหมู่บ้าน 4 หมู่บ้านที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษารวมกันแห่งเดียวที่ โรงเรียนบ้านพะแะ จึงเรียก 4 หมู่บ้านนี้โดยรวมว่า ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแะซึ่งเป็น ชุมชนชาติพันธุ์กูย ลาว เยอ โดยชุมชนที่เป็นชาติพันธุ์กูย คือบ้านพะแะเหนือ หมู่ที่ 12 มีจำนวนครัวเรือน 90 ครัวเรือน ประชากร 400 คน และบ้านพะแะใต้ หมู่ที่ 8 มีจำนวนครัวเรือน 75 ครัวเรือน ประชากร 300 คน ชุมชนชาติพันธุ์ลาว คือบ้านหนองยาว หมู่ที่ 9 มีจำนวนครัวเรือน 68 ครัวเรือน ประชากร 240 คน และชุมชนชาติพันธุ์เยอ คือบ้านสุขสวัสดิ์ หมู่ที่ 11 มีจำนวนครัวเรือน 22 ครัวเรือน ประชากร 80 คน รวมชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ มีจำนวนครัวเรือน 255 ครัวเรือน ประชากร 1,020 คน ซึ่งประชากรที่อยู่อาศัยในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นของแต่ละชุมชนของตนเอง ทั้งภาษากูย ภาษาลาว และภาษาเยอ เป็นหลักในสื่อสารกันภายในชุมชน การประกอบอาชีพของชาวบ้านในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแะ เนื่องจากสภาพพื้นที่ภายในตำบลเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตร ชุมชนจึงมีอาชีพหลักในการทำนา รายได้หลักของชุมชนจึงมาจากการทำนาเป็นหลัก ส่วนอาชีพอื่นของชุมชน เช่นปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ค้าขาย และรับจ้างทั้งภายในชุมชน และการอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นก็เป็นรายได้อีกส่วนหนึ่งที่มาเสริมในการใช้จ่ายเงินจือในครัวเรือนโดยมีจำนวนครอบครัวที่อพยพแรงงานใน 4 หมู่บ้านมีประมาณ 90 ครัวเรือน แบ่งเป็นหมู่ 8 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 12 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 9 ประมาณ 20 ครัวเรือน และ หมู่ 11 ประมาณ 10 ครัวเรือน สถานที่ที่ไปคือ นวนคร, บางพลี, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา, ระยอง เป็นต้น

3. เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแนะ

สถานการณ์การศึกษาของเด็กและเยาวชน ในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแนะมีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่อนุบาล 1, 2 ถึง ป.6 มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 60 คน ครู 6 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษา มีปัญหาในเรื่องการอ่าน, เขียน ภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากสถานการณ์ปัญหาทางเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้คนในชุมชนต้องดิ้นรนในการทำมาหากินเพื่อปากท้องที่ค่าครองชีพปัจจุบันยังนับวันสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ปกครองเด็กจำเป็นต้องมีการอพยพแรงงานย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพยังต่างถิ่นทำให้เด็กในชุมชนมีการย้ายโรงเรียนบ่อยโดยการย้ายตามผู้ปกครองโดยมีการย้ายกลับไปกลับมาระหว่างโรงเรียนชุมชนบ้านพะแนะกับสถานที่ที่ผู้ปกครองอพยพแรงงานไปเด็กบางคนต้องออกโรงเรียนเพื่อไปดูแลน้อง และบางคนต้องอยู่กับตายาย อย่างเช่นกรณีกลุ่มผู้ปกครองเด็กที่อพยพแรงงานไปกริดยางมีเด็กประมาณ 15 รายที่ย้ายโรงเรียนไปอยู่กับผู้ปกครองจะไปอยู่ตามสวนยางแล้วเดินทางไปเข้าโรงเรียนที่อยู่ละแวกสวนยางนั้นในรอบปีหนึ่งจะไป-กลับ 2 รอบคือรอบช่วงเดือนเมษายนและกลับมาช่วงกรกฎาคมแล้วไปอีกรอบช่วงตุลาคมและกลับมาช่วงกุมภาพันธ์ปัญหาคือเด็กเรียนไม่ต่อเนื่อง ด้วยการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน เช่นเด็กอยู่ที่นี้เรียนถึงบทที่ 4 แต่ย้ายไปอีกโรงเรียนหนึ่งเรียนถึงบทที่ 6 แล้ว เป็นต้น สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของทางนี้กับทางนั้นก็แตกต่างกัน ครู-เพื่อนภาษาฯ และวัฒนธรรมก็แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง การเรียนวิชาเกี่ยวกับท้องถิ่นก็เรียนคนละอย่างกันเด็กกลุ่มนี้แทบไม่ได้รับการส่งเสริมการเรียนใดๆจากพ่อแม่แต่อย่างใด ส่วนใหญ่ก็แค่ไป-รับส่งบ้าน(สวนยาง)กับโรงเรียน และช่วงปิดเทอมที่พ่อแม่ไม่มีงานแล้วก็จำเป็นต้องย้ายตามผู้ปกครองกลับมาบ้าน เพราะหากไม่มาก็ไม่รู้จะอยู่อย่างไรกับใคร ทำให้การเรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน กลายเป็นเหมือนมีพัฒนาการช้า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และบางคนเมื่อเรียนไม่ทันก็ไม่กล้าไปเรียนครูถามแล้วตอบหรือทำข้อสอบไม่ได้ก็เลยออกกลางคัน

เด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงาน มีปัญหาที่ได้รับผลกระทบจากการย้ายโรงเรียนกลับไปกลับมาบ่อยๆ หลายด้าน เช่นปัญหาด้านสุขภาพ เคยมีนักเรียนที่ย้ายไปเรียนและอาศัยอยู่กับผู้ปกครองในสวนยางแล้วป่วยเป็นไข้มาลาเรีย แต่เนื่องจากผู้ปกครองก็มีภาระกิจคือการทำที่ต้องออกไปกริดยางแต่เช้ามืด กลับบ้านมาก็เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เมื่อลูกป่วยก็ไม่ได้ดูแลอย่างถูกต้อง เพียงแค่ซื้อยามาให้รับประทานและให้นอนพักอยู่ที่บ้านจนกระทั่งอาการหนักและเสียชีวิต ส่วนปัญหาเรื่องการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างระหว่างแหล่งทำงานของผู้ปกครองกับภูมิลำเนานั้น ก็มีผลกระทบต่อเด็กไม่น้อยเช่นกัน ทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เด็กที่ย้ายไปเรียนอยู่โรงเรียนแถบทางภาคใต้จะไปพบกับเพื่อนที่ใช้ภาษากลุ่มใต้ซึ่งพูดเร็วทำให้เด็กฟังไม่เข้าใจ ปรับตัวเข้ากับเพื่อนลำบากและบางรายก็ถูกล้อเลียน เรื่องชาติพันธุ์ เช่นว่าคนอีสานว่าเสี้ยว หรือครูในท้องถิ่นทางภาคใต้กับภาคตะวันออกหลายท่านก็ติดสำเนียงถิ่นเวลาสื่อสาร ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน มีปัญหากระทบต่อการเรียนรู้ และที่สำคัญ หลายรายวิชา แต่ละโรงเรียนเรียนเร็วเรียนช้าต่างกัน เมื่อเด็กย้ายโรงเรียนกลับไปกลับมาจึงทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง จากเรียนบทที่ 1 ย้ายไปต้องเรียนบทที่ 3 เรียนไปถึงบทที่ 5 ย้ายกลับมาเป็นอีกบทหนึ่งเป็นต้น ทางโรงเรียนเองก็มีปัญหาไม่น้อย เมื่อผู้ปกครองย้ายกลับมาอยู่บ้านในช่วงที่ไม่มีงานทำ หลายคนก็พานักเรียนกลับมาเลยโดยไม่ได้ไปแจ้งย้ายกับทางโรงเรียนต้นสังกัดที่ต่างจังหวัด เมื่อจะพาให้มาเข้าเรียนที่โรงเรียนที่บ้านก็ขอเป็นมาฝากเด็กไว้ ทำให้การจัดสรรงบประมาณทั้งนมโรงเรียน, อาหาร

กลางวัน และค่ารายหัวอุปกรณ์การเรียนมีความคลาดเคลื่อน ไม่เพียงพอ เด็กที่มีรายชื่อก็ถูกแบ่ง เด็กที่เป็นเด็กฝาก ก็ไม่มีส่วนของตนเอง เกิดผลกระทบเป็นลูกโซ่

ส่วนเด็กกลุ่มที่อยู่กับตายายที่บ้านที่ทำเกษตรกรรมหรือไม่ได้ทำงานแค่รอรับเงินที่ลูกส่งมาให้ใช้จ่าย และเลี้ยงดูหลาน กลุ่มนี้มีมากประมาณ 40-50 คน ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้คือไม่มีคนทบทวนบทเรียนหรือพาทำการบ้าน เด็กจะรอรับวิชาความรู้จากที่โรงเรียนเท่านั้น ตา-ยาย ส่วนน้อยจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสอนการบ้าน หรือแค่ควบคุมให้ทำแต่ไม่ได้สอนซึ่งหลายครอบครัวไม่สามารถช่วยทบทวนวิชาความรู้ หรือสนับสนุนในการทำการบ้านให้กับเด็กได้เลย หากเป็นเด็กในเมืองจะไม่ได้มีเพียงคนสอนการบ้านแต่ยังมีสถาบันกวดวิชามากมาย แต่ชุมชนโรงเรียนบ้านพะวะคงหาไม่ได้สำหรับเรื่องเหล่านี้ทำให้เด็กบางกลุ่มก็หันมาคบเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จับกลุ่ม มั่วสุมและทดลองเสพยาเสพติด เริ่มจากบุหรี่ยี่เหล้าแล้วไปถึงยาบ้า ซึ่งกลุ่มนี้กลายเป็นปัญหาของชุมชน เมื่อเวลามีงานหรือมหรสพก็ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท มีเรื่องมีราว ตีรันฟันแทงในงาน การแก้ปัญหาของชุมชนเองยังไม่มีอย่างชัดเจนแม้กระทั่งจากองค์กรในท้องถิ่น

รายนามนักเรียนโรงเรียนบ้านพะวะ ปีการศึกษา 2559 (ศึกษาอยู่)

ลำดับ ที่	ปีการศึกษา	ชั้น	เลขประจำตัว นักเรียน	คำนำหน้า ชื่อ	ชื่อ	สกุล
1	2559	ป.6	1644	ด.ญ.	จารุวรรณ	สุนันท์
2	2559	ป.6	1645	ด.ญ.	ณัฐวรรณ	ไก่อแก้ว
3	2559	ป.5	1653	ด.ญ.	จนิตา	เศรษฐ์
4	2559	ป.5	1654	ด.ญ.	พรไพลิน	มากคุ้ม
5	2559	ป.5	1657	ด.ญ.	อนัญพร	บัวจันทร์
6	2559	ป.4	1667	ด.ช.	คิวิ	สมบูรณ์
7	2559	ป.3	1668	ด.ช.	สุทธิพงศ์	ชินทอง
8	2559	ป.3	1669	ด.ช.	ธนวัฒน์	สุนันท์
9	2559	ป.3	1670	ด.ช.	ปวิพล	สมงาม
10	2559	ป.3	1671	ด.ช.	พรปวิณ	บริสุทธิ์
11	2559	ป.3	1673	ด.ช.	ภิชัยยุทธ	นิยม
12	2559	ป.4	1674	ด.ญ.	ณัฐธิดา	ศรีแก้ว

ลำดับ ที่	ปีการศึกษา	ชั้น	เลขประจำตัว นักเรียน	คำนำหน้า ชื่อ	ชื่อ	สกุล
13	2559	ป.3	1675	ด.ญ.	นวินดา	จันทนาพิมพ์
14	2559	ป.2	1680	ด.ช.	ญาณวัฒน์	ประถมภาส
15	2559	ป.2	1681	ด.ช.	พิเชษฐ	บันดาล
16	2559	ป.2	1683	ด.ญ.	อัศนาวดี	จำกิจ
17	2559	ป.3	1685	ด.ช.	พูลศักดิ์	เจียงเพ็ง
18	2559	ป.1	1686	ด.ช.	วีรภัทร	สุนันท์
19	2559	ป.1	1687	ด.ช.	ณัฐกรณ์	คำสี
20	2559	ป.1	1690	ด.ญ.	พรทิพา	ชินทอง
21	2559	อ.2	1691	ด.ช.	จิรภัทร์	บุษณา
22	2559	อ.2	1692	ด.ช.	ธารวิสุทธิ	อุทา
23	2559	อ.2	1693	ด.ญ.	รวิสรา	อุทา
24	2559	อ.2	1694	ด.ญ.	วนิดา	ประถมภาส
25	2559	อ.2	1695	ด.ญ.	รัชนิกร	พิจารณา
26	2559	ป.3	1698	ด.ช.	ณัฐวุฒิ	เจียงเพ็ง
27	2559	อ.1	1699	ด.ช.	กิตติศักดิ์	ศรีบุระ
28	2559	อ.1	1700	ด.ช.	พัฒนกรณ์	บุษณา
29	2559	อ.1	1701	ด.ช.	ฤทธิเดช	สมบูรณ์
30	2559	อ.1	1703	ด.ญ.	ปานวาด	มูลนาม
31	2559	อ.1	1704	ด.ญ.	กวิสรา	เสื่อพรม
32	2559	อ.1	1705	ด.ญ.	ปาริตา	ชินทอง
33	2559	อ.1	1706	ด.ญ.	ปวันรัตน์	เสื่อพรม

รายนามนักเรียนโรงเรียนบ้านพะวะ ปีการศึกษา 2559 (ย้ายเข้า)

ลำดับ ที่	ชั้นที่ ย้ายเข้า	ห้องที่ ย้าย เข้า	เลขประจำตัว ประชาชน	เลขประจำตัว นักเรียน	คำ นำหน้า ชื่อ	ชื่อ	นามสกุล	โรงเรียนเดิม	ชั้น (ร. เดิม)
1	อ.1	1	1220900060235	1702	ด.ญ.	เบญจวรรณ	จันทน	33040177 - โชติพันธุ์ วิทยาสามัคคี	อ.2

ลำดับ	ชั้น	ห้อง	เลขประจำตัว ประชาชน	เลข ประจำตัว นักเรียน	คำ นำหน้า ชื่อ	ชื่อ	นามสกุล (ไทย)	รหัสโรงเรียนใหม่	ชั้นใหม่
1	ป. 4	1	1339900941476	1684	ด.ญ.	ธนาธิย	โยธี		
2	อ. 2	1	1208600019857	1696	ด.ญ.	บัณฑิต ตา	พ่ออา มาตย์	34030075 - บ้านกุ่ม	อ.2
3	ป. 4	1	1209000200985	1697	ด.ญ.	กัญญา รัตน์	พ่ออา มาตย์	34030075 - บ้านกุ่ม	ป.4
4	อ. 2	1	1220900060235	1702	ด.ญ.	เบญจ วรรณ	จันทน	33040177 - โชติพันธุ์ วิทยาสามัคคี	อ.2

รายนามนักเรียนโรงเรียนบ้านพะแวงะ ปีการศึกษา 2559 (ย้ายออก)

ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านพะแวงะย้ายเข้าและย้ายออก							
ย้ายเข้า							
ที่	ชื่อ - สกุล	วัน/เดือน/ปี	ชื่อโรงเรียนเดิม	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	ด.ญ.สุตารัตน์ โหมกลาง	5/6/2556					
2	ด.ช.พุทธศักดิ์ เจียงเพ็ง	1/11/2556	ร.ร.บ้านหลังเขา	บ้านค้าย	บ้านค้าย	ระยอง	
3	ด.ญ.ธนารีย์ โยสี	15/7/2556				ชลบุรี	
4	ด.ญ.พรทิพา ชินทอง	11/11/2557	ร.ร.บ้านโสม	บ้านบึง	บ้านบึง	ชลบุรี	
5	ด.ช.ณัฐวุฒิ เจียงเพ็ง	25/2/2559	ร.ร.บางบอน			กทม.	
6	ด.ญ.บัณฑิตา พ้ออมาตย์	16/5/2559	ร.ร.หนองใหญ่	หนองใหญ่	หนองใหญ่	ชลบุรี	
7	ด.ญ.กัญญารัตน์ พ้ออมาตย์	16/5/2559	ร.ร.หนองใหญ่	หนองใหญ่	หนองใหญ่	ชลบุรี	
ย้ายออก							
ที่	ชื่อ - สกุล	วัน/เดือน/ปี	ชื่อโรงเรียนใหม่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	ด.ช.ชาตรี ดีพร้อม	5/7/2556				ชุมพร	
2	ด.ช.ธีรภัทร บุทธนา	4/5/2556					
3	ด.ญ.พิรภัทร ไหวหารสีก	11/5/2556				ชลบุรี	
4	ด.ญ.ธูปิดา สุขโนนจารย์	2/5/2556	ร.ร.มารีวิทยา	เมืองใต้	เมืองศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ	
5	ด.ญ.ณัฐรญา โพนปลัด	10/5/2556	ร.ร.มารีวิทยา	เมืองใต้	เมืองศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ	
6	ด.ช.ปัญญาพัฒน์ คำมัน	29/4/2556	ชุมชนสหกรณ์พัฒนา	ละแม	ละแม	ชุมพร	
7	ด.ช.ปฏิภาณ เลือดทหาร	11/5/2556	ร.ร.บ้านโพนปลัด	สุขสวัสดิ์	ไทรบึง	ศรีสะเกษ	
8	ด.ญ.ปวันรัตน์ ปรีชาพงษ์	10/5/2556					
9	ด.ช.บัญชา ไหวหารสีก	12/5/2556					

ย้ายออก							
ที่	ชื่อ - สกุล	วัน/เดือน/ปี	ชื่อโรงเรียนใหม่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
10	ด.ช.ภูริวัฒน์ รุ่งแสง	4/5/2556	ร.ร.บ้านท่าข้าม		อรัญประเทศ	สระแก้ว	
11	ด.ญ.ปณณวิทย์ จันทร์หมื่น	10/6/2556	ร.ร.บ้านข้าหวาย		น้ำยืน	อุบลราชธานี	
12	ด.ญ.ปวิณวัฒน์ เดชกล้า	19/5/2557	ร.ร.อนุบาลไพรบึง	ไพรบึง	ไพรบึง	ศรีสะเกษ	
13	ด.ญ.ปิยวรรณ สายสังข์	14/5/2558	ร.ร.บ้านปราสาทเยอ	ปราสาทเยอ	ไพรบึง	ศรีสะเกษ	
14	ด.ช.สุทธิดา ชินทอง	9/3/2558	ร.ร.อนุบาลบ่อทอง	บ่อทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	
15	ด.ช.ศุภวิช บัวจันทร์	10/4/2558	ร.ร.บ้านปราสาทเยอ	ปราสาทเยอ	ไพรบึง	ศรีสะเกษ	
16	ด.ช.ธีระวัฒน์ ศรีมะณี	15/5/2558	ร.ร.บ้านปราสาทเยอ	ปราสาทเยอ	ไพรบึง	ศรีสะเกษ	
17	ด.ญ.เบญจวรรณ จันทน	12/5/2559					
18	ด.ญ.ธนารีย์ โยสี	24/6/2559	ร.ร.วัดหลวงวิทยา		เมืองศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ	
19	ด.ญ.บัณฑิตา พ้ออมาตย์	3/6/2559			โขงเจียม	อุบลราชธานี	
20	ด.ญ.กัญญารัตน์ พ้ออมาตย์	10/6/2559			โขงเจียม	อุบลราชธานี	

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

โครงการ “การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติพันธุ์กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1” ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแค่การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระยะที่ 1 ซึ่งโครงการติดปัญหาด้านการทำงานในพื้นที่ จึงไม่สามารถเคลื่อนงานต่อไปได้ จึงขอสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษามาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชนและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ในมิติต่างๆดังต่อไปนี้ ที่ตั้ง และอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ สถานที่สำคัญ เขตการปกครองและประชากร สภาพเศรษฐกิจและสังคม ประชากร การศึกษา สาธารณสุข ประเพณีและความเชื่อ การศึกษาดังกล่าวทั้งหมด ทำให้ทีมวิจัยเข้าใจสถานการณ์ในพื้นที่ ตำบลตะกวดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. เพื่อศึกษาสถานการณ์การอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยหมู่บ้าน 4 หมู่บ้านที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษารวมกันแห่งเดียวที่ โรงเรียนบ้านพะแวง จึงเรียก 4 หมู่บ้านนี้โดยรวมว่า ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวงซึ่งเป็น ชุมชนชาติพันธุ์กูย ลาว เยอ รายได้หลักของชุมชนจึงมาจากการทำนาเป็นหลัก ส่วนอาชีพอื่นของชุมชน เช่นปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ค้าขาย และรับจ้างทั้งภายในชุมชน และการอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นก็เป็นรายได้อีกส่วนหนึ่งที่มาเสริมในการใช้จ่ายจุนเจือในครัวเรือนโดยมีจำนวนครอบครัวที่อพยพแรงงานใน 4 หมู่บ้านมีประมาณ 90 ครัวเรือน แบ่งเป็นหมู่ 8 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 12 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 9 ประมาณ 20 ครัวเรือน และ หมู่ 11 ประมาณ 10 ครัวเรือน สถานที่ที่ไปคือ นวนคร, บางพลี, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา, ระยอง เป็นต้น

3. เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

สถานการณ์การศึกษาของเด็กและเยาวชน ในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแวงมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อนุบาล 1, 2 ถึง ป.6 มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 60 คน ครู 6 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบ

การศึกษา มีปัญหาในเรื่องการอ่าน, เขียน ภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากสถานการณ์ปัญหาทางเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้คนในชุมชนต้องดิ้นรนในการทำมาหากินเพื่อปากท้องที่ค่าครองชีพปัจจุบันยิ่งนับวันสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ปกครองเด็กจำเป็นต้องมีการอพยพแรงงานย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพยังต่างถิ่นทำให้เด็กในชุมชนมีการย้ายโรงเรียนบ่อยโดยการย้ายตามผู้ปกครองโดยมีการย้ายกลับไปกลับมาระหว่างโรงเรียนชุมชนบ้านพะวงะกับสถานที่ที่ผู้ปกครองอพยพแรงงานไปได้กับบางคนต้องออกโรงเรียนเพื่อไปดูแลน้อง และบางคนต้องอยู่กับตายาย

ส่วนเด็กกลุ่มที่อยู่กับตายายที่บ้านที่ทำเกษตรกรรมหรือไม่ได้ทำงานแค่รอรับเงินที่ลูกส่งมาให้ใช้จ่ายและเลี้ยงดูหลาน กลุ่มนี้มีมากประมาณ 40-50 คน ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้คือไม่มีคนทบทวนบทเรียนหรือพาทำการบ้าน เด็กจะรอรับวิชาความรู้จากที่โรงเรียนเท่านั้น ตา-ยาย ส่วนน้อยจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสอนการบ้าน หรือแค่ควบคุมให้ทำแต่ไม่ได้สอนซึ่งหลายครอบครัวไม่สามารถช่วยทบทวนวิชาความรู้ หรือสนับสนุนในการทำการบ้านให้กับเด็กได้เลย หากเป็นเด็กในเมืองจะไม่ได้มีเพียงคนสอนการบ้านแต่ยังมีสถาบันกวดวิชามากมาย แต่ชุมชนโรงเรียนบ้านพะวงะคงหาไม่ได้สำหรับเรื่องเหล่านี้ทำให้เด็กบางกลุ่มก็หันมาคบเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จับกลุ่ม มั่วสุมและทดลองเสพยาเสพติด เริ่มจากบุหรี เหล้าแล้วไปถึงยาบ้า ซึ่งกลุ่มนี้กลายเป็นปัญหาของชุมชน เมื่อเวลาว่างหรือมหรสพก็ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท มีเรื่องมีราว ตีรันฟันแทงในงาน การแก้ปัญหาของชุมชนเองยังไม่ใช้อย่างชัดเจน

ประวัติทีมวิจัย

ทีมวิจัย

1. นายภูริต อภิรักษ์วรการ หัวหน้าโครงการ
ที่อยู่ 29 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ครูอาสาฯ วุฒิการศึกษา ม.6
เบอร์โทรศัพท์ 081-064-5673
2. นายดุสิตพันธ์ บัวจันทร์ทีมวิจัย
ที่อยู่ 51 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ครูอาสาฯ วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี
เบอร์โทรศัพท์ 086-250-3157
3. นายธนาศักดิ์ สุภาพ ทีมวิจัย
ที่อยู่ 7 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ครูโรงเรียนละมวิทยาวุฒิการศึกษา
ปริญญาตรี เบอร์โทรศัพท์ 087-875-1417
4. นายวสันต์ ศรีบุญทอง ทีมวิจัย
ที่อยู่ 29 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผ.ช.นักวิชาการเกษตร วุฒิการศึกษา
ปริญญาตรี เบอร์โทรศัพท์ 080-199-9773
5. นายบุญเกิด โพนปลัด ทีมวิจัย
ที่อยู่ 35 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 วุฒิการศึกษา
ม.6 เบอร์โทรศัพท์ 087-698-8896
6. นายวสันต์ พรหมชาติ ทีมวิจัย
ที่อยู่ 69 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 วุฒิการศึกษา
ม.6 เบอร์โทรศัพท์ 086-247-4674
7. นางอุไรวรรณ เทียงธรรม ทีมวิจัย
ที่อยู่ 77 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง แกนนำชุมชน วุฒิการศึกษา ม.6
เบอร์โทรศัพท์ 089-428-4271
8. นายประทวน เจริญเพ็ง ทีมวิจัย
ที่อยู่ 5 หมู่ 12 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง แกนนำเยาวชน วุฒิการศึกษา ป.ว.ส.
เบอร์โทรศัพท์ 084-959-2429
9. นายวีระชาติ บุทธนา ทีมวิจัย
ที่อยู่ 44 หมู่ 8 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง แกนนำเยาวชน วุฒิการศึกษา ป.6
10. นายอำไพ ยาศรี ทีมวิจัย
ที่อยู่ 63 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง แกนนำชุมชน วุฒิการศึกษา ม.6
เบอร์โทรศัพท์ 087-448-2055
11. นายใบ บัวจันทร์ ทีมวิจัย
ที่อยู่ 51 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ส.อบต.หมู่ 9 วุฒิการศึกษา ม.6
เบอร์โทรศัพท์ 081-910-5547
12. นายอุบล คุ่มครอง ทีมวิจัย
ที่อยู่ 66 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.โพธิ์ทอง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ส.อบต. หมู่ 9 วุฒิการศึกษา ม.6
เบอร์โทรศัพท์ 082-345-2470

ที่ปรึกษาทีมวิจัย

1. นายชลธิษ จันทรสิงห์ ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 21 หมู่ 10 ถ.มหาราช ซ.4 ต.โพธิ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ
ตำแหน่ง นายกสมาคมสื่อมวลชนจังหวัดอุบลราชธานี วุฒิการศึกษา ป.ว.ส. เบอร์โทรศัพท์ 081-876-6349
2. นายวิฑูรย์ บุษนา ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 44 หมู่ 8 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง กำนันตำบลสุขสวัสดิ์ วุฒิการศึกษา ม.6 เบอร์โทรศัพท์ 085-023-0973
3. นายโกศล คุ่มครอง ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 19 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 วุฒิการศึกษา ม.6 เบอร์โทรศัพท์ 085-066-7024
4. นายสังวาลย์ บัวจันทร์ ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 78 หมู่ 12 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 วุฒิการศึกษา ม.6 เบอร์โทรศัพท์ 084-417-9030
5. นายสนม สุนันท์ ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 14 หมู่ 11 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 11 วุฒิการศึกษา ม.6 เบอร์โทรศัพท์ 089-865-8249
6. นายวิรัตน์ ศรีบุญทอง ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 29 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพะวงะ วุฒิการศึกษา ปริญญาโท เบอร์โทรศัพท์ 084-958-5548
7. นางวิริยาภรณ์ ศรีบุญทอง ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 29 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านปราสาทเยอ วุฒิการศึกษา ปริญญาโท เบอร์โทรศัพท์ 081-976-3768
8. นางสนอง สายสุพรรณ ที่ปรึกษา
ที่อยู่ 8/1 หมู่ 9 ต.สุขสวัสดิ์ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านอาลัย วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี เบอร์โทรศัพท์ 083-368-1250

1. ภาพประกอบ

